

ÇANAKKALE

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

11 Nisan 2022



TGA
TÜRKİYE TURİZM
TANITIM VE GELİŞTİRME
AJANSI

ÇANAKKALE

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

11 Nisan 2022

Katkıda Bulunanlar:

Prof. Dr. Bilgehan Gülcan

Dr. Mehmet Bahar

Doç. Dr. Halil Burak Sakal



Sosyal ve Stratejik Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi katkılarıyla hazırlanmıştır.

Kapadokya Üniversitesi

50420 Mustafapaşa Ürgüp Nevşehir

İçerik

GİRİŞ	1
1. SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇABALARINI ARTIRMA	2
2. REKABET GÜCÜNÜ ARTIRMA	4
3. TANITIM ÇABALARINDA BÜTÜNLEŞİK YAKLAŞIMI BENİMSEME	4
4. TURİST GÜVENLİĞİNİ ARTIRMA	5
5. ULAŞILABİLİRLİK İMKÂN VE NİTELİĞİNİ ARTIRMA	5
6. GÜNÜBİRLİKÇİLERDEN ELDE EDİLEN FAYDAYI ARTIRMA	6
7. KIRSALI İNSANLAŞTIRMA VE YEREL KÜLTÜRÜ CANLANDIRMA	6
8. KÜRESEL DALIŞ MERKEZİ KİMLİĞİNİ GELİŞTİRME	7
9. KÜLTÜR ROTALARI İLE KIRSAL TURİZMİ CANLANDIRMA	7
10. GELİBOLU TARİHİ YARIMADASININ GELİŞTİRİLMESİ	8
11. ST.PAUL ROTASINI GÜÇLENDİRME VE İNANÇ TURİZMİ	8
12. ALT DESTİNASYON OLARAK ALEKSANDIR TROAS	8
13. ALIŞVERİŞ TURİZMİNİ GELİŞTİRME VE BULGARİSTAN PAZARINA ETKİN ERİŞİM	9
14. KURVAZİYER TURİZMİNDE VE DENİZ ULAŞIMINDA HAMLE	9
15. NİTELİKLİ HEDİYELİK EŞYA ÜRETİMİ VE EL SANATLARINI CANLANDIRMA	9
16. YEREL GASTRONOMİ NOKTALARI YAPILANMASI	10
17. YARATICI TURİZM VE DENEYİM TURİZMİ HAMLESİ	11
18. ADALAR VE MİKRO DESTİNASYON OLARAK BOZCAADA NİTELİĞİNİ ARTIRMA	11
19. YENİ PAZARLAR İÇİN ERİŞİM ETKİNLİĞİNİ ARTIRMA	12
20. TERMAL KAYNAKLARI GELİŞTİRME	12
21. TARIM VE TURİZM ENTEGRASYONU	13
22. KAMP, KARAVAN VE <i>GLAMPİNG</i> TURİZMİ ALTYAPI GELİŞTİRME	13
23. TRUVA ÖRENYERİNİ YENİDEN KONUMLAMA	13
24. ÇANAKKALE AKILLI DESTİNASYON İNŞASI	14
25. DESTİNASYON DİJİTAL GÖRÜNÜRLÜĞÜNÜ ARTIRMA	15
26. MACERA VE SPORİF REKREASYON ETKİNLİKLERİNDE ÜRÜN GELİŞTİRME/ZENGİNLEŞTİRME	16
27. KÜRESEL ORNİTOLOJİ MERKEZİ HAMLESİ	16
28. FESTİVAL VE ETKİNLİK ZENGİNLEŞTİRME	17
29. HERKES İÇİN TURİZM DESTİNASYON DÜZENLEMELERİ	18
30. TURİZM İNSAN GÜCÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ	18
31. ZİYARETÇİ BAŞINA ELDE EDİLEN GELİRİN ARTIRILMASI	19
32. ÇANAKKALE DESTİNASYON MARKASININ GELİŞTİRİLMESİ	19
33. ENTEGRASYONU SAĞLAYACAK ETKİLİ TURİZM YÖNETİMİ	20

GİRİŞ

Çanakkale ili sahip olduğu Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alanı, Troya Antik Kenti başta olmak üzere birçok arkeolojik değer ve kültürel varlıklar yanında dünyanın en bol ikinci oksijenine sahip Kazdağları, zengin flora ve faunası ile Saroz Körfezi, bağıcılıkta bir marka haline gelmiş Bozcaada; sahip olduğu çok kültürlü geçmişinin ahengini sürdüren doğası ve organik ürünleriyle Gökçeada ve Aristoteles'in dünyaca ünlü felsefe okuluna sahip Asos ile turizm alanında eşsiz varlık ve değerlere sahiptir. Ayrıca sahip olduğu kültürel miras ve gastronomi değerleri açısından da bölge ziyaretçilerine sunabileceği deniz-güneş-kum tatil anlayışından, kuş gözlemciliğine, su sporlarından, trekking, kamp – karavan gibi turizm yelpazesinin tüm bileşenlerini kapsayacak aktiviteleri bünyesinde bulundurmaktadır.

Tablo 1'de görüleceği üzere sahip olduğu tüm bu zenginliklere rağmen turizmden almış olduğu pay hemen yanı başında bulunan komşuları Balıkesir ve İstanbul illerinin aksine düşük bir miktardadır. Bu yönüyle Çanakkale bir destinasyondan çok Kuzey Ege bölgesi turizm hareketliliğinde bir geçiş noktası görünümündedir.

Tablo 1. Çanakkale İli Turizm Hareketliliği

	2019	2020	2021	2022*	2023*
Yabancı ziyaretçi sayısı	247.290	31.531	44.000	61.600	98.000
Yerli ziyaretçi sayısı	464.298	217.991	300.000	450.000	720.000
İldeki konaklama tesislerinde ortalama geceleme sayısı	1,45	1,61	1,81	2	2,2
Konaklama tesisleri doluluk oranı	29,4	45,8	10,7	46	50

* Performans Hedefleri

Hazırlanan bu yol haritası ile Çanakkale'nin bu transit geçiş noktası görünümünden çıkarak, sahip olduğu tüm tarihi, kültürel ve turistik değerleriyle ön plana çıkması ve bölgedeki turizm çeşitliliğinin artırılmasının yanında bölgede kalışlarında uzatılarak turizmde bir marka şehir olması hedeflenmiştir.

ÇANAKKALE TURİZM TANITIM ve GELİŞTİRME YOL HARİTASI BAŞLIKLARI

1. Sürdürülebilirlik Çabalarını Artırma

Bu yol haritası kapsamındaki tüm başlıklar, sürdürülebilirlik ilkeleri ile uyumlu biçimde hazırlanmıştır. Diğer bir ifadeyle Çanakkale, ildeki turizmin gelişimini sürdürülebilirlik ilkeleri doğrultusunda geliştirme konusunda kararlı bir irade ortaya koymaktadır.

Turizmde sürdürülebilirlik, mevcut ve potansiyel kaynakları tüketmeden var olan teknolojik gelişmeler ve uygulamalar yardımıyla, içinde bulunduğu doğa ile uyumlu insan ihtiyaç ve isteklerinin karşılanmasıdır. Böylece turizmde sürdürülebilirlik anlayışı, destinasyondaki çevresel, sosyal ve ekonomik cepheleri azami ölçüde dikkate almaktadır. Buna uyumlu olarak Çanakkale Turizm Yol Haritası, Çanakkale turizminin gelişiminde;

- a. turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerindeki faydasını arttırmayı ve negatif etkilerini azaltmayı,
- b. turizmin kültürel miras üzerindeki faydasını arttırmayı ve negatif etkilerini azaltmayı,
- c. Turizmin doğal çevre üzerindeki faydasını arttırmayı ve negatif etkilerini azaltmayı,
- d. Etkili sürdürülebilir turizm yönetimi geliştirmeyi

hedeflemektedir.

Halihazırda ildeki turizmin başlıca arz kaynakları olarak deniz ve karadaki varlıkları, destinasyondaki sürdürülebilir turizmin gelişmesi için yüksek potansiyel sunmakta ve bu kaynakların önemli ölçüde bakir durumda olması ise ayrıca rekabetçi üstünlük sergilemektedir. Destinasyonun bu varlık zenginliğine ek olarak ilin turizmle entegre edilmeye uygun tarımsal üretim ve sağlık etkinlikleri gibi başlıklar da uzun dönemli ve sürdürülebilir turizm gelişimi için önemli güç ve fırsat faktörü durumundadır. Destinasyonda farklı turizm etkinliklerinin sürdürülebilir biçimde yürütülmesi için, bu güç faktörlerinin etkili kullanımı ve var olan fırsatların da güç unsuruna dönüşebilmesi gerekmektedir. Bunun için sürdürülebilir turizm anlayışının geniş tabana yayılmış yüksek bir bilinç düzeyi geliştirmeye ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle, ildeki tüm turizm paydaşlarının sürdürülebilir turizm gelişimi ve küresel turizm etik kuralları ile ilgili farkındalığını artırmak hedefler arasındadır. Buna uygun olarak il genelindeki tüm paydaşların sürdürülebilir turizm ilke ve uygulamaları hakkında farkındalığını artırıcı etkinlikler düzenlenmesi gerekmektedir.

Çanakkale destinasyonun sürdürülebilir turizmdeki diğer bir hedefi, TC. Kültür ve Turizm Bakanlığı, TGA (Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı) ve GSTC (*Global Sustainable Tourism Council*) iş birliği içinde yürütülen ulusal sürdürülebilir turizm standartları geliştirme çalışmaları ile uyumlu şekilde, kriterlerin turizm endüstrisinde uygulamaya geçirilme sürecinde Türkiye’de örnek destinasyon olabilmektir. Bu kapsamda TGA ve GSTC iş birliği çıktılarının Çanakkale destinasyonunun tüm turizm paydaşlarına (otel, seyahat acentası, tur operatörleri ve destinasyon yönetimi) ivedilikle aktararak, konulacak hedefler doğrultusunda etkinlik planının ortaya konması gerekmektedir.

Destinasyonda gerçekleştirilecek sürdürülebilir turizm politikaları çerçevesinde, turizm etkinlikleri kapsamında tüketime sunulan ürünlerin öncelikle bölgede üretilmiş olması, turizmde kadın istihdamının desteklenmesi ve “yerel tarım” faaliyetleri ile turizmin entegrasyonunun sağlanması önem arz etmektedir. İlin bazıları coğrafi etiketli gastronomi ürünleri, el sanatları, açık pazarlar gibi rekreatif çekiciliklerine odaklanmak gerekmektedir. Bu odaklanma ile alınan sonuçların hem söz konusu ürün ve

hizmetlerin hem de destinasyonun ulusal ve uluslararası markalaşmasını destekleyeceği akılda tutulmalıdır. Bu kapsamda, ilin turizmle entegre edilecek tarımsal faaliyetlerinin, bakir doğal ortamlardaki turizm etkinliklerinin ve girişimlerinin, geleneksel el sanatları ve örenyerleri gibi ildeki somut ve somut olmayan kültür unsurlarının korunması ve turizm amaçlı geliştirilmesi için mikro ve makro projeler ortaya konmasına hız verilmelidir. Bu kapsamda destinasyondaki turizm eğitim kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları arasında sinerji yaratılmalıdır. İldeki Biga Nilüfer Gölü, Karamenderes nehri, Araplar Boğazı mevki ve Gökçeada gibi hassas ekosistem alanları ve tahribata açık alanlar ivedilikle tespit edilmeli ve koruma altına alınmalıdır.

Destinasyondaki kimisi proje kapsamındaki geliştirme etkinliklerinin ve kimisi ise halihazırda sürdürülebilir anlayışla yürütülen turizm faaliyetlerinin izlenmesi ve belgelenmesi de özel bir anlam taşımaktadır. Bu belgelendirmeler kısa filmler, belgeseller, sunumlar gibi dijital ortamlarda kullanılmaya uygun biçimde yapılmalıdır. Böylece destinasyon için diğer bir hedef, Çanakkale'nin sürdürülebilir turizm ile ilgili dijital varlığını geliştirmesi ve dijital platformlarda söz konusu varlığının daha etkili tanıtımıdır.

Çanakkale Turizm Yol Haritası rehberliğinde destinasyonda gerçekleştirilecek turizm etkinliklerinin, aşırı turizme (*overtourism*) neden olarak ziyaretçi ve yerel halkın turizmden elde edeceği memnuniyeti azaltabilme ihtimalinin de göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Son olarak, Türkiye'nin de taraf olduğu uluslararası anlaşma kararlara uygun olarak, destinasyonda yoğun olarak gerçekleştirilen madencilik faaliyetleri ve termik santral yatırımları gibi hava, su, toprak kirliliğine yol açan, doğaya zarar veren ve halk sağlığını ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen uygulamalara tedricen son verilmelidir.

Çanakkale ili merkez ve ilçeleriyle birlikte sahip olduğu çeşitli coğrafi özelliklerden dolayı birçok florayı bünyesinde bulundurmaktadır. Özellikle Kazdağları, Ayvacık ve Bayramiç çevresi botanik turizmine elverişlidir. Kazdağları, Marmara ve Ege Bölgesi'nin sınırlarında Avrupa-Sibirya ve Akdeniz'in kesiştiği alandadır. Turizmi açısından Kazdağları'nın en önemli kaynak değerleri endemik bitkilerdir. Birçok ülkede sadece endemik bitkiler için turlar düzenlenmektedir. Bölge de kayıtlı 83 endemik bitki bulunmaktadır. Bunlardan 21'i dünyada sadece Kazdağları'nda bulunmaktadır. Kazdağları'nda %9 oranında özgün ve nadir endemik türler bulunmaktadır. Bu alanlarda botanik turizmüne yönelik altyapı hazırlanmalıdır. Alt yapı sağlanırken doğaya zarar vermeyecek şekilde rotalar belirlenmelidir.

Ayazma Pınarı Tabiat Parkı turizm etkinliklerinde kullanılacak bir diğer koruma alanıdır. Kazdağı-Ayazma orman içi dinlenme yeri, efsanelere konu teşkil etmiş tarihsel geçmişi, kendine özgü florası-faunası, dünyada Alplerden sonra en yüksek oksijen oranına sahip olan, soğuk suları, rekreasyon alanları ve temiz havasıyla rekreasyonel turizm açısından önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Su altı zenginlikleri ile bilinen Saros Körfezi ise 144 çeşit balık, 78 tür deniz bitkisi ve 34 tür süngere ev sahipliği yapmakta ve sualtı etkinlikleri ile ilgilenenlere değişik fırsatlar sunmaktadır. Jeomorfolojik, peyzaj, ekolojik, floristik, biyogenetik ve turistik özelliklerinin bozulmadan korunması amacıyla Saros Körfezi ve kıyıları, Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiştir. Bu konularda gerekli çalışmaların ve projelerin yapılması gerekmektedir.

Bölgenin sahip olduğu kırsal yapının korunması amacıyla gerek bölgede yaşayan yerel insanlara yönelik gerekse başta İstanbul olmak üzere ikinci konut ya da 3. yaş dönemi emeklilik için sürekli yaşama şeklinde il dışı gelenleri de içine alacak şekilde geleneksel tarım ve kültürel değerlerin üretiminin öğretilmesi önemlidir. Böylelikle kaybolmaya yüz tutmuş değerlerin koruma altına alınması mümkün olacak ve kırsalda gelişen turizm ile yerelin kırsala dönüşü sağlanmış olacaktır. Ayrıca bölgeye has mimariye sahip evlerin korunması ve yenilerinin de bu mimari gözetilerek yapılması var olan dokunun korunması açısından önemlidir. Oluşturulacak bu turizm hareketleriyle bölgeler arası var olan gelişmişlik düzeyleri azaltılarak bölgesel gelir dağılımının dengelenmesi sağlanabilecektir.

2. Rekabet Gücünü Artırma

Çanakkale'nin bir marka olarak bilinirliğini artırmak için oluşturulacak akılcı tanıtım stratejileri ile gerek dijital platformda gerekse yurt içi ve yurt dışında düzenlenen fuar, tanıtım günleri vb. faaliyetleri ile bilinirliği artırılmalıdır. Çanakkale'nin sahip olduğu tarihi ve doğal güzellikler birçok film yapımcısı için doğal platform konumunda olup, birçok filme ev sahipliği yapmıştır. Bu tür film ve dizilerin bölgeye olan potansiyel tanıtım katkısı "Geyikli" ilçesinde çekilen "Eyvah Eyvah" film serisi ile görülmüştür. Truva ve Çanakkale Savaşı gibi gerek dünya tarihinde gerekse Türkiye tarihinde önemli yere sahip olan iki önemli tarihi olaya ev sahipliği yapmış olan bölge, bu konuda ünlü yapımcı, senarist ve oyuncular ile yapılacak iş birlikleri ile çekilecek film ya da diziler sayesinde tüm dünyada tanınacaktır. Bu konuda tüm turizm paydaşlarının katılımın sağlandığı bir turizm çalışmayı ile bölgenin içinde bulunduğu durum SWOT analizine tabi tutularak, ortaya konulmalı ve sayede güçlü yanlar daha da güçlendirilerek bu konudaki avantajlı konumu sürdürmeli, ayrıca güçsüz yanlarını gidererek mevcut tehditleri ortadan kaldıracı faaliyetler yürürlüğe konulmalıdır.

Çanakkale ili var olan mevcut turistik değerlerinin yanında mevcut kaynaklarını etkin bir şekilde kullanarak yeni turizm ürünlerini geliştirmeli ve devreye alınmış olan 18 Mart Çanakkale köprüsünün sunmuş olduğu bölgeye hızlı ulaşım avantajıyla coğrafi olarak kendisine yakın olan pazarlardan bölgeye ziyaretçi çekmenin yollarını araştırmalıdır. 2.023 metre orta açıklık uzunluğu ile Japonya'daki Akashi Kaikyō Köprüsü'nü de geçerek dünyanın en uzun orta açıklığına sahip asma köprüsü olan 18 Mart Çanakkale köprüsünün tanıtımı aracılığıyla dijital görünürlüğü sağlanmalıdır.

3. Tanıtım Çabalarında Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme

Destinasyon Yönetim/Pazarlama Örgütlerinin (*DMO-Destination Management/Marketing Organisation*) temel fonksiyonlarından biri ve çoğunlukla en önemlisi, destinasyonun tanıtım politikasını belirlemek ve eşgüdüm içinde yürütmektir. Bu kapsamda bir destinasyonun tanıtımında rol alan ulusal ve özellikle uluslararası ilişkilerde güçlü ağırlara sahip paydaşların eşgüdüm içinde hareket edebilmeleri önem arz etmektedir. Bu paydaşlar destinasyondaki yerel yönetimler, ticari birlikler, meslek odaları ve uluslararası projelerde rol alan farklı nitelikteki sivil toplum örgütleri; kongre ve bilimsel etkinliklerde rol alan üniversiteler; spor kulüpleri gibi farklı faaliyet alanlarındaki yapılar olabilmektedir.

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ve Bakanlığın ilgili kuruluşu Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) eş güdümlünde, 2021 yılı itibarıyla ulusal ve uluslararası alanda destinasyonların daha etkin tanıtımını destekleyecek "İl Tanıtım ve Geliştirme Programı" başlatılmış ve bu kapsamda iller bazında İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları oluşturulmuştur. Böylece Çanakkale İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, tanıtımda DMO sorumluluğu ile hareket ederek, Bakanlık tarafından hazırlanan Turizm Ana Planı'na uygun ve TGA tarafından ulusal düzeyde eylem planı çerçevesinde ortaya konan ilkeler ve yaklaşım doğrultusunda, ilin tanıtım etkinliklerini üstlenmektedir.

Çanakkale İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, bu kapsamda il tanıtımında rol alabilecek turizm faaliyetleri dışında ticari, eğitim ve çevre ile ilgili, bilim, spor, kültür-sanat gibi farklı alanlarda etkinlik yürüten tüm sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimin, üniversitelerin, turizm işletmelerinin, il idari birimlerinin, spor kulüpleri gibi farklı derecelerde özellikle uluslararası olmak üzere ulusal temasları güçlü olan paydaşların tanıtım çabalarını bütünleşik biçimde yönetimine katkı sağlayacaktır. Bu sayede bir destinasyon olarak Çanakkale'nin tanıtımı, tanıtım sloganı, imaj ve marka konumu hedefi, farklı paydaşların eşgüdümlü çabaları ile ortak hedefe yönelecek ve daha hızlı ve etkili sonuç alınması sağlanacaktır.

Destinasyonlardaki yapıları, rotaları, ilgi çekici yerleri ve turistik hizmetleri sanal gerçeklik ve akıllı gerçeklik uygulamaları aracılığıyla bir arada sunarak ziyaretçilere kişiselleştirilmiş turlar sunan uygulamalardan yararlanılarak akıllı turizm rehberi hazırlanmalı ve herkesin kolayca erişimine açık

olmalıdır. Turistik alanları, restoranları ve şehir haritasını içeren bir web sayfası, sosyal medya hesapları ve mobil uygulaması, yerli ve yabancı turistlere yönelik olacak şekilde, TGA İl Turizm Tanıtım ve Geliştirme Programı (İTGP) koordinasyonu ile geliştirilmeli, geliştirilecek bu uygulamalar içinde bölgeyi ziyaret eden turistlerin ihtiyaç duyacağı tüm bilgilere tek bir yerden ulaşılabilir olmalı, bu uygulama sayesinde bölge konaklama tesisleri, restoranlar, müzeler, rotalar, macera etkinlikleri ve festivaller hakkında bilgilere kolaylıkla erişebilmelidir. Uygulamaya eklenecek bir anket ve memnuniyet seçeneği ile de ziyaretçilerin memnuniyet düzeyleri ölçülmeli ve ziyaretçi profiline ilişkin bilgiler birinci elden sağlanmalıdır.

4. Turist Güvenliğini Artırma

Destinasyonda oluşacak herhangi bir güvenlik zafiyeti ya da turistlerin bölgeyi ziyaretleri süresince yaşanan olumsuz olaylar potansiyel pazarlarda büyük karşılık bulmakta ve bölgeye olan turist akımını negatif bir şekilde etkilemektedir. Bu tür riskleri ortadan kaldırmak için destinasyonun güvenli hale getirilmesi sağlanmalıdır. Bölgede bulunacak turistlerin güvenliğinin sağlanabilmesi için mevcut güvenlik personelinin sayılarının gözden geçirilmesinin yanında var olan teknolojik imkanlar kullanılarak bölgedeki olası tüm hareketler izlenmeli ve oluşabilecek güvenlik zafiyetlerinin oluşmadan önlenmesi sağlanmalıdır. Bu amaçla başta yüz tanıma sistemleri olmak üzere her türlü teknolojik altyapı turizm faaliyetlerinin yoğun olarak gerçekleştiği bölgeler ile destinasyonun giriş ve çıkışlarında kullanılarak bölgenin emniyeti sağlanmalıdır.

Ayrıca turistlerin destinasyonu ziyareti boyunca yapmış olduğu alışveriş ve harcamalarda ödediğinin karşılığını alması önemlidir. Bu konuda oluşabilecek değerinden çok yüksek fiyata satış ve dolandırıcılık gibi olayların önüne geçebilmek için yerel otoriteler tarafından bölge işletmeleri sıkı bir denetime tabi tutulmalıdır. Özellikle hanuçculuk gibi uygulamaları yapmak isteyenlere izin verilmemeli bu konuda bölge rehberlerinin bilinçlenmesi sağlanmalıdır. Başta bölge halkı olmak üzere turizmin tüm paydaşlarını kapsayan “turizm farkındalığını geliştirme” faaliyetleri düzenlenmelidir.

Taksi hizmetlerinde yaşanan sorunların önüne geçebilmek için bölgede hizmet veren tüm taksilerin denetlenmeleri ve taksimetre açmaları sağlanmalıdır. Bu sayede oluşturulacak bilinç ile “turist dostu şehir” imajı güçlendirilmelidir. Airbnb, *couchsurfing* gibi uygulamalar aracılığıyla kiralanabilen konutlardaki denetimsizliğin önüne geçebilmek için bu işlemler online olarak sıkı takibi yapılmalı, burada oluşabilecek güvenlik zafiyetlerinin önüne geçebilmek için tıpkı otel işletmelerinde olduğu gibi “kimlik bildirim sistemi” geliştirilerek uygulamaya konulmalıdır. Ayrıca gerek şehir içine konulabilecek QR kodlar aracılığıyla gerekse turistlere yönelik aplikasyonlara eklenen seçenekler aracılığıyla bölge ziyaretçilerinin memnuniyet düzeyleri ölçülmeli ve her türlü geri dönüş bilgilerinin kolaylıkla iletilmesi sağlanmalıdır.

5. Ulaşılabilirlik İmkân ve Niteliğini Artırma

Ulaşılabilirlik bir turizm destinasyonu için çok önemli bir unsur olup, bölgeye var olan kolay ulaşım imkânları turizm hareketliliği için önemli bir faktördür. 18 Mart 2022 günü hizmete girmiş olan Çanakkale köprüsünün bölgeye olan katma değeri ve bölge ulaşımına sağladığı kolaylık turizm açısından da çok değerlidir. Malkara’ya kadar oluşturulmuş olan otoban sayesinde İstanbul’a olan uzaklığın 2,5 saate düşmesi bölgeye olan trafik yoğunluğunu artıracaktır. Yap-ışlet-devret modeli ile yapılan ve görece olarak seyahat masraflarını artıran bu tür yatırımlar başta orta gelirli ailelerin bu yatırımları kullanmalarını geciktirebilmektedir. Bu sebeple yapılan bu yatırımın avantaja çevrilebilmesi için oluşturulacak bir konsorsiyum çerçevesinde bölgeye gelen ve en az 2 gün kalacak olan turistlerin köprü ve yol geçiş ücretlerinin karşılanması ya da indirim gibi uygulamalar ile var olan bu potansiyelin harekete geçmesi hızlandırılmalıdır. Ayrıca köprü öncesi feribot seferlerinin şehir merkezinden yapılmasından kaynaklı yaşanan şehir içi trafik yoğunluğu ve otopark sorunu şehir içinde uygun yerlere yapılacak yatırımlar ile çözülmeli ve bölgeye gelen turistlerin şehir içinde daha fazla vakit geçirmesi sağlanmalıdır.

Bölgenin son derece yetersiz konumda olan Çanakkale otogarı, ivedilikle ele alınarak geliştirilmeli ve verilen hizmetin kalitesinin artırılması sağlanmalıdır. Bölgenin coğrafi olarak Türkiye'nin en önemli iki liman kenti olan İzmir ile İstanbul'un ortasında yer alması sebebiyle her iki ilimizden bölgeye hızlı feribot ve gezinti gemileri şeklinde turların düzenlenmesi imkanları araştırılmalıdır. Özellikle turizmde kaliteyi artırabilmek ve ihtiyaç duyulan nitelikli turisti getirebilmek için bölgeye deniz uçağı ulaşımı eklenmesinin yolları ve potansiyeli araştırılmalıdır.

6. Günöbirlikçilerden Elde Edilen Faydayı Artırma

19 Kasım 2021 tarihinde İzmir'de Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy ve Yunanistan Turizm Bakanı Vasilis Kikilyas'ın katılımlarıyla yapılan Türkiye-Yunanistan 9. Turizm Forumu ve ardından düzenlenen 4. Turizm Karma Toplantısı, Ege'nin iki yakası arasında turizm alanında iş birliğinin önünü açmıştır. Toplantı sonucu alınan mutabakat metninde "Ege'de deniz turizmini geliştirmek için iki ülkenin iyi bir koordinasyon kurması gerektiğini, kurvaziyer turizminde iki ülkenin kaderinin birbirine bağılı olduğu" vurgulanmıştır. Yunanistan ile yapılan bu iş birliği protokolün Çanakkale'yi de kapsayacak şekilde yürürlüğe konulması ve planlanan kurvaziyer rotalarına Çanakkale'nin de dahil edilerek *interport* haline gelmesi sağlanmalıdır.

Yine aynı iş birliği protokolü kapsamında coğrafi yakınlık nedeniyle tüm ihtiyaçlarını bölgeden karşılayan Midilli Adası ile iş birliğine gidilerek her iki bölgeye gelen yerli ve yabancı turistlerin diğerkarşı tarafı da görmesi teşvik edilerek "Tek Destinasyon, İki Ülke" sloganıyla yerli ve yabancı turistlere tanıtımı yapılmalıdır. Bu sebeple Midilli-Çanakkale arası var olan feribot sefer sayıları artırılmalıdır.

Yeni açılan otoyollar ve köprü sayesinde bölgenin İstanbul gibi bir dünya metropolüne 2,5 saat mesafede olması değerlendirilerek gerek yerli gerekse yabancı ziyaretçilere yönelik İstanbul'dan günöbirlik turlar artırılmalıdır. Bu konuda gerekiyorsa oluşabilecek otoyol ve köprü ücretleri ek maliyeti Çanakkale Ticaret Odası önderliğinde geliştirilecek alışveriş temelli bir proje sayesinde bölge esnafı tarafından karşılanarak Edirne'ye gelen günöbirlikçi Bulgaristanlı turistlerin bölgeye çekilmesi sağlanmalıdır.

Ek olarak 18 Mart Çanakkale Köprüsünün devreye girmesiyle potansiyel pazar konumunda olan İstanbul, Tekirdağ ve Edirne illerine yönelik iç pazar tanıtım atağı gerçekleştirilmelidir. Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılacak protokol ile Çanakkale savaşlarının ülkemiz tarihindeki önemini yeni nesillere aktarmak amacıyla tüm seviyedeki okullardan bölgeye ziyaretler teşvik edilmeli ve bu sebeple gelecek olanlara da ziyaretlerini kolaylaştırıcı başta konaklama ve yeme içme olmak üzere her türlü yardım ve destek sağlanmalıdır.

7. Kırsalı İnsanlaştırma ve Yerel Kültürü Canlandırma

Günümüzde köylerden kentlere gerçekleşen göç etkinliğini sürdürmektedir. Bu sebeple verimli tarım arazileri boş kalmakta ve Türkiye en temel gıda ürünlerini bile ithal eder konuma düşmektedir. Boşalan alanlar özellikle başta İstanbul olmak üzere tüm Türkiye'den yılın sadece belli ayları tatil amaçlı olarak kullanılan ikinci konutlarla doldurulmaktadır. Bu sebeple tarıma elverişli araziler azalmaktadır. Ayrıca bu kadim topraklarda binlerce yıldır var olan geleneksel kültür, tarım bilgileri ve ata tohumları gibi eşsiz bilgi ve değerler yok olmayla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sebeple kırsal turizm anlayışını Çanakkale'de geliştirerek oluşturulacak projeler ile insansız ve sahipsiz kalmış olan kırsal yeniden hareketlendirilmeli ve yerel kültürde kaybolmaya yüz tutmuş her türlü kültürel değerleri canlandırılmalıdır. Oluşturulacak agro turizm projeleri ile hem yöre halkına hem ikinci konut sahiplerine hem de bölge ye dışardan gelmiş fakat tarımsal deneyimi zayıf ya da yok olan 3. Yaş grubu yerleşimcilere eğitimler verilmelidir. Bu kişiler için oluşturulacak özel uygulama alanları ile yaratıcı / deneyimsel kırsal turizm faaliyetlerine katılması sağlanmalıdır. Ayrıca yerel halk ile yerleşimciler arası ilişkilerin geliştirilerek bölge de var olan geleneksel ve kadim bilgilerin yeni yerleşimcilere aktarılması sağlanarak sürekliliği garanti altına alınmalıdır.

8. Küresel Dalış Merkezi Kimliğini Geliştirme

Çanakkale’de deniz mevsimi Akdeniz kıyılarına göre kısa olsa da yelken, rüzgâr sörfü, dalış gibi deniz sporlarında zengin olanaklara sahiptir. Örneğin; Çanakkale Boğazı ve Saroz körfezinin derinliklerinde bulunan savaş gemileri, 2021 yılında Gelibolu Tarihi Sualtı Parkı olarak dalış turizmine açılmış bulunmaktadır. Çanakkale Deniz Savaşı’ndan hikayeler barındıran savaş batıkları, 1. Dünya Savaşı temalı ilk sualtı parkı özelliğini taşıyan, 1915 yılında Seddülbahir Kalesi açıklarında batırılan İngiliz Kraliyet Donanması'na ait “HMS Majestic”in de aralarında bulunduğu, “Ertuğrul Koyu Massena ve Saghalien gemi kalıntıları”, “Helles Barçları”, “Tekke Koyu (W Beach) batıkları”, “Arıburnu Barç”, “Küçükkemikli Barçları”, “Arıburnu Layter”, “Lundy”, “HMS Louis”, “S.S. Milo”, “Tuzla”, “Denizaltı Mania Ağı”, “Bebek Kayalıkları” ve HMS Triumph’tan oluşan 14 dalış noktası ve 150 kilometrelik alanda dalışa imkan veren Gelibolu Tarihi Sualtı Parkı dalış ve tarih meraklılarını beklemektedir. Amerika’da yayımlanan *The New Yorker* gazetesinin gezi ve seyahat ekinde Joshua Hammer imzalı yazıda, Eceabat ve Gelibolu ilçelerinin tarihi ve turistik çekiciliklerinin yanı sıra Boğaz’da yaşanan savaş ve bu savaşlarda batan gemilerin hikayesine yer verilerek, okuyuculara hem su üstünde hem de su altında eşsiz tarihi bir seyahat geçirebilecekleri belirtilmektedir. Sualtı Parkı ve diğer dalış güzergahları ile birlikte Çanakkale dünyanın en önemli ve çekici su altı dalış destinasyonlarından birisi olacaktır.

Çanakkale sahil şeridi ve Saros dalış turizmi için yüksek bir potansiyele sahiptir. Çanakkale Boğazı'ndaki tarihi batıklar, su altı ekosistemine faydasının yanı sıra dalış severlerin de cazibe merkezi haline gelmektedir. Yapay resif alanları haline gelen batıklar, aynı zamanda nesli tükenmekte olan kırmızı mercanlara da ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'nin ilk sualtı milli parkına sahip olan Gökçeada, zengin sualtı dünyası ile Yıldız Taşları, Yelken Kaya, Peynir Kayalıkları, İnce Burun, Kefaloz Batık Gemi, Şeytan Kayalar, Akyarlar, Yüzen Kayalar, Gizli Liman ve Pirinç Burnu olmak üzere 11 dalış noktasına sahiptir. Batıkların belirlenerek dalış planlarının hazırlanması ve geliştirilmesi gerekmektedir.

9. Kültür Rotaları ile Kırsal Turizmi Canlandırma

Çanakkale'nin Ayvacık ilçesine bağlı Küçükkuyu beldesinin geçmişi antik çağlara dayanan Adatepe köyü, bozulmamış doğası taş evleri ve Ege Denizi'nin muhteşem manzarasıyla film, dizi ve belgesel çekimleri için doğal plato haline gelmiştir. Adatepe köyünün geçmişi antik çağlara kadar uzanıyor. Ünlü ozan Homeros’un İlyada destanında Gargaros olarak adlandırılan tarihi köy, Truva, Pers, Atina, Roma, Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinin izlerini taşımaktadır. Bu kapsamda Çanakkale’de dizi ve filmler için uygun plato yerlerinin belirlenerek dizi ve filmlerin destinasyonda çekilmesi sağlanmalıdır. Platolar uluslararası film ve dizi platformlarında tanıtılmalıdır. Örneğin, Truva filminin büyük bölümü Yunanistan sahillerinde çekilmiştir. Filmin bir bölümü Çanakkale'deki Truva Antik Kenti’nde çekilmiştir. Brad Pitt’in başrolünde oynadığı “Troy” filminde kullanılan at, filminden sonra Warner Bros tarafından Japonya'dan getirilerek Türkiye'ye hediye edilmiştir. Filmde kullanılan Truva Atı, 2004 yılından beri Çanakkale kordon boyunda sergilenmekte ve ziyaretçilerin yoğun ilgisini çekmektedir.

Kentin kültürel ve tarihi yerlerinin ziyareti için farklı yürüyüş güzergâhlarının hazırlanarak ulusal/uluslararası gezi kitaplarına eklenmelidir. Kültür turizminde yeni rotalar oluşturulması gerekmektedir. Seyahat acenteleri bölgeye davet edilerek İstanbul ve Edirne’ye gelen kültür turistlerinin Çanakkale kültür rotalarına da yönlendirilmesi sağlanmalıdır. Troya örenyeri, Assos örenyeri, Apollon örenyeri ve Alexandria Troias antik kentlerinin ziyaretçi sayıları oldukça azdır. Bu örenyerlerinin potansiyelinin kullanılması için örenyerlerinde turizm etkinlikleri gerçekleştirilmelidir. Örneğin, Truva Antik kenti için artırılmış gerçeklik uygulamaları geliştirilmelidir. Ziyaretçiler antik kenti ziyaret ettiklerinde artırılmış gerçeklik uygulamaları ile eski dönemlerdeki yaşamı ve ortamı deneyimleyebilmelidir.

Haritalandırılmış ve aplikasyon yazılımı tamamlanmış Troya Kültür Rotası, Bozcaada Bağ Rotası ve Avrupa kültür rotaları kimliğine sahip Aeneas rotası gibi rotalar üzerinde ürün zenginleştirme ve

işaretlemelerin tamamlanması gerekmektedir. Ayrıca 90 gün gibi bir sezona sahip olan Bozcaada'nın var olan aşırı turizm (*overtourism*) faaliyetlerinden etkilenmemesi için bölgeye girişler sınırlandırılmalıdır. Bu amaçla yoğunluğun olduğu zamanlar da "adaya giriş ücreti" alınarak var olan potansiyel azaltılmalı ve buradan elde edilen gelir bölgenin ihtiyaç duyduğu turizm sezonunun uzatılması ve çeşitlendirilmesi çalışmalarına kaynak olarak kullanılmalıdır. Bozcaada'yı 3 aylık bir turist destinasyonu imajından çıkarmak için ada bir sanat ve güzel sanatlar merkezi haline getirilmelidir. Seramikten, el sanatlarına, resim den heykele kadar her türlü sanat türü ve sanatçıyı çekecek bir sanat merkezi kurulmalıdır. Tarihe "Medici Etkisi" olarak geçen ve Rönesans devrimini tetikleyen "sanata ve sanatçıya verilen destek" benzeri destekler ile bölge de yerel bir "Bozcaada Rönesansı"nın gelişimi sağlanmalıdır.

10. Gelibolu Tarihi Yarımadasının Geliştirilmesi

Çanakkale'de korunan alanlar denilince ilk akla gelen Gelibolu Tarihi Milli Parkı'dır. Bugün Gelibolu'da gördüğümüz peyzaj savaşın gerçekleştiği zamanlardan günümüze aynı kalmış, anıtlar ve şehitlikler ise savaşan askerlerin yerini almıştır. Ziyaretçilerin çoğu alana araba ya da otobüslerle gelmektedir. Bu bağlamda, alanı yürüyerek ya da bisikletle dolaşmak bir anlayış değişikliği gerektirmektedir, bu da tüm savaş anıtlarını birbirine bağlayan bir yollar ağı kurularak özendirilebilir. Doğal çevrenin zengin güzellikleri ve savaş alanları dışında, Kabatepe'deki müze, piknik ve kamp alanlarından yararlanılabilir. Çadır ve karavanla konaklama olanağı halihazırda mevcuttur.

Çanakkale Savaşı Türk tarihinde çok önemli bir yer kaplamaktadır. 250 bin kişinin şehit düştüğü bu topraklarda yaşananların ihtiyaç duyduğumuz milli şuur ve manevi değerlerimizin nesillere layıkıyla aktarılması çok önemlidir. Bu sebeple ülkemiz okullarında okuyan tüm öğrencilerin hayatlarında en az bir kere bu toprakları ziyaret etmeleri ve yaşananları yerinde deneyimlemeleri sağlanmalıdır. Bu kapsamda Millî Eğitim Bakanlığı'yla oluşturulacak bir proje ile ülkemiz okullarının belli bir program dahilinde bölgede ağırlanması ve bölgenin tarihi kültürel değerlerinin tanıtımının yapılması sağlanmalıdır.

2014 yılından beri Asos antik kentiyle birlikte geçici miras listesinde bulunan Çanakkale ve Gelibolu 1. Dünya Savaşı Alanlarının yapılacak girişimler ile ivedilikle kesin miras listesine alınması sağlanmalıdır.

11. St.Paul Rotasını Güçlendirme ve İnanç Turizmi

Hız. İsa'yı görmemesine rağmen bazılarınca "Havari" olarak kabul edilen ve Hıristiyanlığın Anadolu üzerinden tüm dünyaya yayılmasını sağlamış olan "St. Paul" bölgeye iki kez ziyaret gerçekleştirmiştir. St. Paul'un Hıristiyanlığı yaymak için yapmış olduğu seyahatler ve izlediği rotalar Hıristiyanlar tarafından kutsal sayılmakta ve "St. Paul rotası" olarak adlandırılmaktadır. Her yıl St. Paul'un izinden giden milyonlarca Hıristiyan gerçekleştirdiği bu seyahatleri yerinde deneyimleyerek ibadetlerini yerine getirmekte ve hacı olmaktadır. Bu yönüyle Aziz Paul rotası olarak Hıristiyanlığın Avrupa'ya yayıldığı nokta Çanakkale ilimizdedir ve yapılan çalışmalar ile de belirlenmiştir. Bu rotanın başta Avrupa olmak üzere tüm dünyaya tanıtılması ve inanç turizmi kapsamında ziyaretçilerin bölgeye gelmesi sağlanmalıdır.

12. Alt Destinasyon Olarak Aleksandır Troas

2021 Nisan ayında Strazburg'da düzenlenen "Avrupa Konseyi'nin Kültür Rotalarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşma Yönetim Kurulu (EPA)" genel kurulunda Türkiye'den başlayıp Avrupa'da 5 ülkeyi kapsayan Aeneas Kültür Rotası, 35 ülkenin oy birliği ile Avrupa Konseyi'nin tescilli kültür rotası olarak ilan edildi. Bu amaçla Aeneas'ın Troya'dan Roma'ya yaptığı yolculukta izlediği rotayı temsil edecek kültürel rotalar oluşturulmaya başlandı. Bu rotanın bir ayağı da "Truva Kültür Rotası"dır. Bu rota günümüzde Troya antik kentindeki müzenin önünden başlayarak, Aeneas ve arkadaşlarının yirmi gemiden oluşan bir filo inşa ederek yeni bir vatan aramak için yola çıktıkları

Antandros yakınlarındaki Antandros antik kentine kadar süren ve yaklaşık 120 kilometrelik bir rotadır. Bu rota içerisinde Aşil Tümülüsü, Aleksandır Troas, Apollon Smintheus, Roma Köprüsü, Roma yolları ve daha pek çok tarihi ve turistik bölgeleri kapsamaktadır.

Aeneas Kültür Rotası kapsamında bir alt destinasyon olarak Aleksandır Troas geliştirilmelidir.

13. Alışveriş Turizmini Geliştirme ve Bulgaristan Pazarına Etkin Erişim

Alışveriş turizmi ziyaretçilerin ikamet ettikleri yerin dışında ürün satın almalarının seyahat kararlarında etkili olduğu bir turizm türüdür. Alışveriş turizmine destinasyonda faaliyet gösteren tarihi çarşılar, alışveriş merkezleri ve mağazalar etkili olmaktadır. Alışveriş merkezleri kapsamında Çanakkale’de 17 Burda AVM, Troypark, Kıyı AVM gibi alışveriş merkezleri mevcuttur. Alışveriş merkezlerine bakılınca Çanakkale ilinin alışveriş turizmi kapsamında değerlendirilmesi için yeterli olduğu görülmektedir.

Çanakkale’de alışveriş turizmi kapsamında kullanılabilir bir diğer önemli nokta türkülere konu olan tarihi Aynalı Çarşı’dır. Aynalı Çarşı Çanakkale’yi ziyaret edenlerin özellikle hediye eşya satın aldığı bir alışveriş noktası olarak potansiyeli kullanılmalıdır. Aynalı Çarşı turistik bir alışveriş merkezi olarak ön plana çıkarılmalıdır. Ayrıca çarşıda sadece hediyelik eşya değil de aynı zamanda yöresel üretilmiş ya da üretilen el sanatları ve yeme-içmeye dair ürünlerle çeşitlilik sağlanmalıdır. Bunlara örnek olarak; Ezine peyniri, adaların üzümlerinden üretilmiş şaraplar, organik zeytin ve coğrafi işaretli Çanakkale el halıları gösterilebilir. Hatta yöresel gıda ürünleri ile ilgili alışveriş köyü (örneğin Tefikiye Köyünde) hayata geçirmek alışveriş turizmi için seyahat edenlerin ilgisini çekecektir.

Ayrıca bölgede özellikle kadın istihdamı desteklenerek oluşturulacak kooperatifler aracılığıyla yerel ürünlerin üretimi ve pazarlanması sağlanmalı ve bu ürünlerin bölge ziyaretçilerinin kolaylıkla erişebileceği satış noktaları oluşturulmalıdır. Ticaret Odası önderliğinde oluşturulacak bir konsorsiyum ile sağlanacak teşvikler ve kolaylıklar aracılığıyla Bulgaristan’dan Çanakkale’ye doğrudan alışveriş (*shopping*) turlarının düzenlenmesi sağlanmalıdır.

14. Kurvaziyer Turizmde ve Deniz Ulaşımında Hamle

Çanakkale ili bulunduğu coğrafya itibarıyla yoğun bir kurvaziyer turizm bölgesinde olmasına rağmen bu turizm türünden yeteri kadar pay sahibi olamamıştır. Bu kapsamda yukarıda da değinildiği üzere uluslararası kurvaziyer turların güzergahı haline getirmek için her türlü uluslararası iş birliği sağlanmalıdır. Bu kapsamda yukarıda detayları verilmiş olan Yunanistan ile imzalanmış olan iş birliği anlaşması incelenerek varsa Çanakkale ile ilgili kalemler harekete geçirilmeli, eğer yoksa da ilave protokol ile bu çalışmaya dahil edilmelidir. Ayrıca İstanbul’da hizmete giren ve yakın bir zamanda çok ciddi bir çekim merkezi oluşturacağı düşünülen Galataport’un lokasyon avantajıyla bölgeye gelen kurvaziyer gemilerin *interport* olarak uğrak yeri olması sağlanmalıdır.

Çanakkale, bölgede oluşturulacak İzmir – İstanbul arası bir kurvaziyer rotasının en önemli limanlarından biri olabilir. Ayrıca Çanakkale çıkışlı kurvaziyer turları da yine oluşturulacak Akdeniz, Karadeniz ve Ege bölgesi ulusal ve uluslararası rotaları için bir *home port* görevini yerine getirebilir.

15. Nitelikli Hediyelik Eşya Üretimi ve El Sanatlarını Canlandırma

Somut Olmayan Kültürel Miras (SOKÜM) UNESCO tarafından; toplulukların, grupların ve kimi durumlarda bireylerin, kültürel miraslarının bir parçası olarak tanımladıkları uygulamalar, temsiller, anlatımlar, bilgiler, beceriler ve bunlara ilişkin araçlar, gereçler ve kültürel mekânlar biçiminde tanımlanmaktadır.

Bu kapsamda değerlendirildiğinde Çanakkale ilimizde SOKÜM olarak, Seramik Sanatı, Bıçakçılık, Halıcılık (coğrafi işaretli Çanakkale el halısı), Zeybek geleneği, Güreş geleneği gibi envanterler bulunmaktadır. Bunun yanında var olmakla birlikte geliştirilmesi gereken Kışpet Yapımcılığı, Sepetçilik/Hasır örücülüğü, Oya sanatı, Kaşenlik ve Köy Seyirlik oyunları gibi envanterler bulunmaktadır. Ayrıca Çanakkale ilinde yaşayan insan hazinesi olarak sadece iki kişi olarak İrfan Şahin (Kışpet Ustası) ve İsmail Bütün (Seramik Ustası) yer almaktadır. Tüm bu miras varlıkları cazip ürüne dönüştürülmeli veya başlı başına turizm ürünü haline getirilmeli ya da cazip ürünlerin zenginleştirici unsuru haline getirilmelidir.

Bölgenin bu potansiyeli kullanılarak bölgeye has nitelikli hediye eşya üretiminin sağlanarak yöresel el sanatlarının canlandırılması gerekmektedir. Yine yöreye özgü her türlü el sanatı ve ürünlerin coğrafi işaretleri alınarak tescili sağlanmalıdır. Ayrıca yapılacak araştırmalar ile Yaşayan İnsan Hazinesi listesi genişletilmeli ve bu kişilerin yapmış oldukları uygulamaların yeni nesillere aktarılması sağlanmalıdır.

16. Yerel Gastronomi Noktaları Yapılanması

Gastronomi turizmi ziyaretçilere, bir bölgenin kültürünü ve geçmişini yaşama olanağı sağlamakta ve yeni bir yiyecek ve içecek deneyimi yaşamak için seyahat motivasyonu yaratan ve seyahat davranışlarının şekillenmesinde etkili olan bir turizm türüdür. Çanakkale mutfağı denildiğinde zeytinyağlı ve balık yemeklerinden oluşan bir mutfak akla gelmektedir. Gastronomi turizminde coğrafi işaret almak önem arz etmektedir. Çanakkale gastronomi bağlamında Ezine peyniri, Bayramiç beyazı, Bayramiç elması, Bayramiç tahin helvası, Bozcaada çavuş üzümü, Geyikli zeytinyağı ve Yenice kırmızı biberi için coğrafi işaret almıştır. Çanakkale ilinin peynir helvası, Çanakkale domatesi, Gökçeada zeytinyağı, Gökçeada kekik balı, Lapseki kirazı, Lapseki şeftalisi ve Biga köftesi önemli gastronomi değerleridir. Bu değerler için de hızlı bir şekilde coğrafi işaret alınması gerekmektedir. Özellikle Ezine peyniri ve peynir helvasının Çanakkale tanıtımında en önemli yiyecekler olduğu söylenebilir. Peynir helvası Çanakkale'yi ziyaret edenlerin hediyelik ürün olarak satın aldığı bir üründür. Dolayısıyla ziyaretçilerin gezi alanlarında bulunan hediyelik eşya satış alanlarında orijinal ambalajlanmış Ezine peyniri, Gökçeada balı, Bayramiç helvası, domates reçeli vb. gibi yerel ürünlerin satışı teşvik edilmelidir.

Çanakkale Yerel Lezzet Noktaları (*Local Gastro Point*) uygulamasına geçilmelidir. Küçük ölçekli yerel restoranlar desteklenmeli ve mikro kredi ile kadınlara girişimcilik fırsatı verilerek istihdama katılmaları sağlanmalıdır. Bu konuda kent merkezleri ve il turizminin yoğunlaştığı merkezlerde belirlenecek tahminen 15 adet nokta bu proje kapsamında faaliyete geçirilmelidir.

Çanakkale ilinde unutulmaya yüz tutmuş gastronomik ürünler olarak Gelin Kız Helvası, Gökçeada Rum yemek kültürü, bakla ve ot yemekleri, özgün turşu çeşitleri ve eski Yahudi-Ermeni-Rum mutfağına ait yemeklerdir. Çanakkale yöresel mutfağının tanıtılması, unutulmaya yüz tutmuş gastronomik ürünlerin yaşatılması ve ürünlerin tek çatı altında sunulmasını sağlayacak bir mutfak müzesinin kurulması ve müze içerisinde gastronomi atölyeleri kurularak eğitimler verilmesi gereklidir. Bozcaada'da "Şarap Müzesi" kurulması için girişimlerde bulunmak; eski şaraphanelerden birini bu amaçla kullanmak önerilebilir.

Restoranlarda sunulan bu ürünlerin yöresel tariflerle hazırlanmasından ve sunulmasından vazgeçilip reçetelerin sanayileştirilmesi bu yiyeceklerin özel bir değer kazanmamasına neden olmaktadır. Bundan dolayı gerekli çalışmaların yapılarak yöreye özgü gastronomik ürünlerin orijinal reçeteleri hazırlanmalı ve kullanımı teşvik edilmelidir. Bu konuda turist rehberleri de bilinçlendirilmelidir. Çanakkale ili için ürün yeterliliği olarak değerlendirildiğinde, deniz ürünleri açısından yeterlilik ve kaliteli ürünler bulunmaktayken, ürün çeşitliliğindeki yetersizlik, restoran sayısındaki yetersizlik, reklam, tanıtım ve alana dair çalışmaların eksikliği, bilinçsizlik ve ürünlerin doğru sunulmaması gibi alanlarda eksiklikler mevcuttur. Çanakkale ilinin mitoloji bağlamında da gastronomik ürün olarak zeytin ve şarabı kullanma potansiyeli bulunmaktadır. Homeros'un, Herodot'un ve Aristo'nun yaşadığı, dünyanın ilk güzellik

yarışmasının yapıldığı Kaz (İda) Dağları'nda yedikleri o eşsiz zeytin, zeytinyağlarının, üzümün ve içtikleri şarapların tadına doyamadıkları yer Çanakkale'dir. Troya Tarihi Milli Parkı ve Gelibolu Yarımadası Milli Parkı'nı gezen ziyaretçilerin konaklama sürelerini arttırmak için yöreye özgü yeme-içme imkânlarının olduğu tesisler milli parkların içerisine kurulmalıdır.

Bölgede gastronomi festivali bağlamında sadece Bozcaada Kalamar Festivali yapılmaktadır. Gastronomi festivalleri ile ilgili zeytin ve üzüm üretiminde önemli bir paya sahip Çanakkale'de hasat şenliği, bağ bozumu festivali düzenlenmeli ve Çanakkaleli ünlüler, köşe yazarları, gezi ve mutfak yazarları bölgeye çeşitli etkinliklerde davet edilmeli ve ağırlanmalıdır. Festivaller dışında gastronomi turizmi çeşitlendirmek için gastronomi rotaları geliştirilmelidir. Bölgede sadece bir tane Bozcaada Bağ Rotası bulunmaktadır. Buna ek olarak örneğin; zeytinyağlı yemekler rotası, Gökçeada lezzet rotası, et ve süt ürünleri rotası (Biga, Bayramiç, Ezine ve Gökçeada), deniz ürünleri rotası (Gelibolu, Merkez, Bozcaada, Gökçeada), şarap turizmi rotası (Gelibolu, Eceabat, Bozcaada, Gökçeada) gibi rotalar oluşturulmalıdır. Çanakkale ilinde “*slow food*” konseptine uygun yerler belirlenmeli ve bu kapsamda çalışmalar yapılmalıdır. Gastronomi turizmi açısından Ayazma ve Sulubağçe mevki daha nitelikli olarak ve belirli bir konsept ile geliştirilebilir.

Bölgede eski ve âtıl konumda olan eski şarap, peynir ve zeytin yağı imalathaneleri restore edilerek gastronomi müzeleri haline getirilmeli ve geleneksel yöntemlerle yeniden üretim bu müzelerin bir parçası olarak da hayata geçirilmelidir. Müze ziyaretçilerine bu ürünlerin tadına bakma ve satın alma imkânı verilmelidir.

17. Yararlı Turizm ve Deneyim Turizmi Hamlesi

Profesyonelce hazırlanmış rehberliklere ve tanıtım bilgilerine tepki olarak bir turist gibi değil de yerelde yaşayan bir insan gibi seyahat etme deneyimi son dönemlerde dünyada hızla yayılmaktadır. Gidilecek yerdeki her biri uzmanlarca hazırlanmış ve tasarlanmış güzergahlar yerine “Yerel gibi seyahat et” anlayışını benimseyen ve gezinin kişisel tercihlere göre, nerede ve ne kadar kalacağınızın tamamen size özel olarak tasarlandığı bu yeni turizm akımına Tripster denilmektedir. Bu yeni akım sayesinde yerele dokunma yerel ve yöresel eşsiz deneyimler edinme ve yerel bir lokantadan yemek yeme yerine bir eve konuk olarak sanki o yöreden biriymişçesine deneyim sağlamak mümkün olmaktadır.

Bu kapsamda düzenlenecek programlar ile bölge ziyaretçilerinin yerel ile temasını artırıcı uygulamalar geliştirilerek yöreye özgü ürünleri deneyimleme imkânı sunulmalıdır. Bu kapsamda ziyaretçilere yönelik yöresel yemek kurslarının düzenlenmesi ve yine yaşayan insan hazineleri ve yöresel el sanatçıları tarafından düzenlenebilecek workshoplar yapılmalıdır. Bölgede oluşturulacak alanlar ile bölge ziyaretçilerinin yöresel her türlü ürün ve üretimin katılımcısı haline gelmesine imkân sağlanmalıdır.

18. Adalar ve Mikro Destinasyon Olarak Bozcaada Niteliğini Artırma

Çanakkale'nin en fazla mavi bayraklı plajına sahip ilçesi olan Ayvacık ile doğal ve kültürel değerlerin ahenk içinde olduğu Bozcaada ve Gökçeada yaz aylarında ilin cazibesini artırmaktadır.

Ülkemizin bakir adalarından bir tanesi Gökçeada'dır. Plajları, engebeli arazileri, çam ormanları, su kaynakları, flora ve faunasındaki çeşitliliği ile Gökçeada macera turizmi potansiyeline sahiptir. Gökçeada ormanlık alanlarıyla, trekking, kuş gözlemciliği ve kamp yapmak ve çeşitli plajların yılın neredeyse 300 günü esen rüzgarıyla ve su altı zenginlikleriyle sörf ve dalış aktiviteleri için iyi bir potansiyele sahiptir. Cittaslow unvanı ile dünyanın sakin adası olan, farklı kültürel motifleri bir arada barındıran Gökçeada, uçurtma sörfü ve rüzgâr sörfü tutkunlarının gözde mekanlarından birisidir.

Çanakkale'de en popüler adalarından biri Bozcaada'dır. Yoğun talep nedeniyle her yıl daha kalabalık hale gelmektedir. Bu kapsamda bölgede oluşabilecek aşırı turizm faaliyetlerini önlemek için adaya bu yoğun dönemlerde giriş parası alınmalıdır. Küçük bir ada olduğu için turistik tesisten çok ev

pansiyonculuğu yapılan bölgeye kaliteli ve nitelikli turisti çekebilmek için var olan bu pansiyonların orijinal ve tarihi dokusunu korunarak butik otel işletmeciliğine dönüş yapılmalıdır. Bu işletmelerde hizmet kalitesi artırılmalı ve yöreye özgü ve yörede yetişmiş yiyecek ve içeceklerin sunum ve üretimi zenginleştirilmelidir.

Adalarda bağ turizmini teşvik etmek amacıyla gelen turistlerin ilgisini çekebilecek aktiviteler bu kapsamda cazip ürünler oluşturabilir. Bu aktiviteler; bağ turizmi yapılabilecek alanlarda turistlere üzüm hasadı ve tadımı yaptırmak, o yöreye ait üzümlerden elde edilmiş şarapları tattırmak, şarap fabrikalarını gezdirip bilgilendirmek ve kendi şaraplarını yaptırmak, bağ festivalleri düzenleyerek yörenin tanıtımını yapmaktır. Bu kapsamda turistik alt ve üst yapı çalışmaları, tanıtım faaliyetleri, gastronomi turizminin geliştirilmesi gerekmektedir. Adada oluşturulacak Şarap Müzesi aracılığıyla var olan şarap üretimi ve sunumu desteklenmeli ayrıca bölge de oluşturulacak sanat atölyeleri aracılığıyla bölgeye bu sanatlar ile ilgilenen tüm sanatçılar davet edilmelidir. Bu atölyelerde oluşturulacak her türlü girişim desteklenmeli ve Bozcaada nitelikli bir gastronomi, kültür ve sanat adası haline dönüştürülmelidir. Ayrıca yine burada ulusal ve uluslararası sanat festivalleri gerçekleştirilmelidir. Bu faaliyetler sayesinde 3 ay gibi kısa bir döneme sıkışmış olan Bozcaada sezonu 12 aya yayılmaya çalışılmalıdır.

19. Yeni Pazarlar İçin Erişim Etkinliğini Artırma

Bölgeye getirilmesi hedeflenen pazarlar belirlenip, bu kapsamda bölgenin tanıtımı ile ilgili TGA önderliğinde tanıtım kampanyaları başlatılmalıdır. Bu kampanyalar fuar katılımı, *road show*lar, otobüs giydirme, billboardlara reklam verme ve sosyal medya üzerinden hedef kitleye ulaşmak şeklinde birçok farklı pazarlama yöntemlerini içermelidir. Özellikle bölgenin ANZAC ülkeleri ile olan geçmişi kullanılarak bu ülkeler de ortak değerler üzerine kurgulayacağı tanıtım kampanyaları ve iş birlikleri düzenlenmelidir. Bu kapsamda Avustralya, Yeni Zelanda, İngiltere, Doğu Avrupa ve kültür turizminde öne çıkan Japonya, Güney Kore gibi ülkeler hedef Pazar olmaya uygun görülmektedir.

Ortak savaş mirası olan ülkelerdeki genç nüfusun öğrenci turizmi kapsamında Çanakkale'ye gelmelerini sağlamak için karşılıklı özel öğrenci değişim programları düzenlenmelidir. Ayrıca ülkemizde okumak isteyen bu ülke öğrencilerine özel olarak kontenjan ayrılmalı, "Ataların izinde eğitim" başlığıyla bölge eğitim imkanları tanıtılmalıdır. Bu yolla oluşacak öğrenci trafiği, ailelerinin de bölgeye gelmelerinde itici bir güç olacaktır.

20. Termal Kaynakları Geliştirme

Sağlık turizmi, sağlığın korunması, geliştirilmesi veya hastalıkların tedavi edilmesi amacıyla kişilerin ikamet yerlerinden başka bir ülkeye seyahat ederek sağlık ve turizm olanaklarından yararlanmasıdır. Sağlık turizmi termal turizm, medikal turizm, yaşlı turizmi ve engelli turizmi kapsamaktadır. Sağlık turizmi denildiğinde akla gelen unsurlardan bir tanesi de yeraltı kaynak suları ve kaplıcalardır. Termal kaynaklar bakımından da Çanakkale oldukça zengindir. Çanakkale'nin Çan, Biga ve Ezine ilçeleri termal yer altı suları ve kaplıcalar bakımından zengindir. En eski olanı ise Kestanbol'dadır. Kestanbol kaplıcası Roma döneminden beri faaliyettedir. Banyo, çamur banyosu, inhalasyon ve serpinti kürleri yoluyla faydalanılabilen Kestanbol kaplıcasının birçok hastalığa karşı etkili olduğu saptanmıştır. Tuzla bölgesinde yer alan termal kaynağın birçok hastalığa iyi geldiği bilinmektedir. Buranın tuza terapisi ve tuza dayalı nitelikli ürünler geliştirilmelidir. Bölge rotalarına var olan ilgiyi arttırmak amacıyla bölgedeki 1. Murat Camii hamamı, roma köprüsü ve medrese gibi kültürel değerleri içeren paketler hazırlanmalıdır.

Çanakkale'de Çan ilçesinde 3 tane, Biga, Ezine ve Bayramiç ilçelerinde 1'er tane olmak üzere toplam 6 tane termal tesis bulunmaktadır. 2019 yılı sonu itibarıyla söz konusu tesislerin toplam yatak kapasitesi 626'dır. Termal kaynakların etkin kullanımı ve sağlık sektörlerinin yatırım ortamının iyileştirilmesi için önemli olup, sektörlerin sürdürülebilirliğine zarar verecek uygulamaların devamı yerine yeni modellerin ortaya konulması gerekmektedir. Bu kapsamda Çanakkale ilinde yer alan termal kaynaklarla ilgili

mevcut sahaların durumunun belirlenmesi, sahalarda müdahale edilmesi gereken alanların uzman görüşü alınarak tespit edilmesi ve tüm ilgili paydaşların uygulayabileceği bir yol haritasının ortaya çıkarılması gerekmektedir. Çanakkale’de bu kadar çok kaynak bulunmasına karşılık, bu kaynakların büyük bir bölümünde, hizmet veren tesis bulunmamaktadır. Bu merkezlerdeki konaklama imkanlarının incelenerek olmayan yerlere yeni tesislerin yapılması ve mevcutlarında nitelikli hale getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca bu tür termal tesisler yöre halkı ve civar şehirlerden gelenlerin günübirlik kullanımına imkân verecek şekilde tasarlanmalıdır. Çanakkale’deki termal kaynakların turizme kazandırılmasıyla, ilin turizm potansiyeli 12 aya yayılmış olacaktır. Böylelikle gelen turist sayısı, turizm geliri, turizmdeki istihdam rakamları başta olmak üzere birçok konuda olumlu sonuçlar elde edilecektir.

21. Tarım ve Turizm Entegrasyonu

Bölgenin var olan tarımsal potansiyelinin turizme entegrasyonun sağlanması amacıyla Agroturizm çiftlikleri oluşturulmalıdır. Bu sayede bölgenin ekonomik değerleri olan peynir, zeytinyağı vb. ürünlerin yanında yöresel diğer ürünlerinin deneyimlenmesi bölge ziyaretçilerine sağlanmalıdır. Oluşacak bu çekim sebebiyle bölgenin köyden kente göç sebebiyle âtil konumda kalmış olan tarım arazilerinin yeniden kullanımı mümkün olacaktır. Bu konuda dünya da başarı ile uygulanan agroçiftlikler model olarak alınmalı, bu agroçiftlik ağlarına üyelikler sağlanarak var olan turist potansiyelinden pay alınmalıdır.

22. Kamp, Karavan ve Glamping Turizmi Altyapı Geliştirme

Doğal çevre odaklı turizm geliştirmek için konularında uzman acenteler ve dernekler ile temasa geçilerek bilgilendirme ve iş birliği yapılması gerekmektedir. Mevcut kamp-karavan alanlarının bakımı-onarımı yapılarak yenilenmeli ve altyapı (tuvalet, su vs.) eksikliklerinin giderilmelidir. Gökçeada ve Bozcaada’da ulusal ve uluslararası kamp etkinlikleri düzenlenmelidir. *Glamping* için uygun alanlar belirlenmeli ve altyapı sağlanmalıdır.

Covid-19 döneminde artan bir turizm türü *glamping* olmuştur. *Glamping*, doğa içerisinde yüksek konfor ile tatilini geçirmek isteyenlere hitap eden bir tatil seçeneği olarak tanımlanabilir. Çanakkale’de Kozluyalı, Assos ve Ayvacık mevkielelerinde *glamping* alanları bulunmaktadır. Fakat *glamping* alanlarındaki altyapı ve üstyapı yeterli düzeyde değildir. *Glamping*le beraber kamp-karavan turizmi de artmaya başlamıştır. Çanakkale’de Saros, Fatma Kadın Koyu, Gökçeada, sulak alanlar, Biga ve Karabiga çevrelerinde kamp-karavan turizmi yapılabilmektedir. Fakat *glamping*de olduğu gibi kamp-karavan alanlarında da hem kapasite hem de bazı altyapı eksikleri dikkat çekmektedir. Yurtiçinden ve yurtdışından gelecek olanları ağırlayabilmek için kap, karavan ve *glamping* alanları işletmeciliği geliştirilmelidir.

Ayazma Pınarı Tabiat Parkı turizm etkinliklerinde kullanılacak bir diğer koruma alanıdır. Kazdağı-Ayazma orman içi dinlenme yeri, efsanelere konu teşkil etmiş tarihsel geçmişi, kendine özgü florası-faunası, dünyada Alplerden sonra en yüksek oksijen oranına sahip olan, soğuk suları, rekreasyon alanları ve temiz havasıyla rekreasyonel turizm açısından önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Su altı zenginlikleri ile bilinen Saros Körfezi ise 144 çeşit balık, 78 tür deniz bitkisi ve 34 tür süngere ev sahipliği yapmakta ve sualtı etkinlikleri ile ilgilenenlere değişik fırsatlar sunmaktadır. Jeomorfolojik, peyzaj, ekolojik, floristik, biyogenetik ve turistik özelliklerinin bozulmadan korunması amacıyla Saros Körfezi ve kıyıları, Özel Çevre Koruma Bölgesi olarak ilan edilmiştir. Bu konularda gerekli çalışmaların ve projelerin yapılması gerekmektedir.

23. Truva Örenyerini Yeniden Konumlama

Homeros’un İliada ve Odysseia eserleriyle ölümsüzleşen, dokuz kültür katı ve kırktan fazla yerleşim evresi ile Troya’ya ev sahipliği yapan Troya Tarihi Milli Parkı bisiklet sporu, piknik, doğa yürüyüşü,

fotoğrafçılık, yaban hayatı gözlemciliği, çadırli kampçılık, yayla turizmi, kaya tırmanışı, kuş gözlemciliği gibi birçok aktivitenin gerçekleştirilebileceği bir alandır.

Çanakkale'nin Ayvacık ilçesine bağlı Küçükkuyu beldesinin geçmişi antik çağlara dayanan Adatepe köyü, bozulmamış doğası taş evleri ve Ege Denizi'nin muhteşem manzarasıyla film, dizi ve belgesel çekimleri için doğal plato haline gelmiştir. Adatepe köyünün geçmişi antik çağlara kadar uzanmaktadır.

Kentin kültürel ve tarihi yerlerinin ziyareti için farklı yürüyüş güzergâhlarının hazırlanarak ulusal/uluslararası gezi kitaplarına eklenmesi sağlanmalıdır. Seyahat acenteleri ile görüşülerek İstanbul ve Edirne'ye gelen kültür turistlerinin Çanakkale kültür rotalarına da yönlendirilmesi sağlanmalıdır. Troya örenyeri, Assos örenyeri, Apollon örenyeri ve Alexandria Troias antik kentlerinin ziyaretçi sayıları oldukça azdır. Bu örenyerlerinin potansiyelinin kullanılması için örenyerlerinde turizm etkinlikleri gerçekleştirilmelidir. Örneğin, Truva Antik kenti için artırılmış gerçeklik uygulamaları geliştirilebilir. Ziyaretçiler antik kente gelince artırılmış gerçeklik ile eski dönemlerde yaşamı deneyimleyebilir.

Homeros'un İliada ve Odysseia eserleriyle ölümsüzleşen, dokuz kültür katı ve kırktan fazla yerleşim evresi ile Troya'ya ev sahipliği yapan Troya Tarihi Milli Parkı bisiklet sporu, piknik, doğa yürüyüşü, fotoğrafçılık, yaban hayatı gözlemciliği, çadırli kampçılık, yayla turizmi, kaya tırmanışı, kuş gözlemciliği gibi birçok aktivitenin gerçekleştirilebileceği bir alandır.

Truva olimpiyat oyunlarında Olimpos'un sönmeyen ve devreden ateşi bir yere konumlandırılarak, Olimpos adı altında yapılan tüm yarışma ve etkinliklerde ana yer (başlangıç / açılış yeri) olarak Truva'ya konumlandırılabilir. Bu bağlamda Yunanistan ile iş birliği yapılması gerekebilir. Tarih ile ilgili Hellen'den gelen Olimpos ateşi gibi durumların bazılarının mekânsal olarak günümüzde Çanakkale ve özelde Truva'dan çıktığının ve bu bağlamda yapılan etkinliklerinde buradan başlaması ile ilgili çalışmalar yapılmalıdır. Bu kapsamda Çanakkale Olimpiyatları düzenlenerek yarışmalarının başlangıç noktası Truva antik kenti yapılabilir.

Truva için iş birliği yapılması gerekli bir diğer destinasyon Ayvalık olmalıdır. Bu sayede tur güzergahı daha fazla gecelemeye imkân tanyacak ve turun içerik zenginleştirilmesi sağlanabilecektir. Bu bağlantılı turun önemli iç pazarı İstanbul olarak öne çıkmaktadır.

24. Çanakkale Akıllı Destinasyon İnşası

Akıllı turizm destinasyonunu yenilikçi, turistik alanların sürdürülebilir kalkınmasını sağlayan, son teknoloji ürün altyapısı üzerine inşa edilmiş, herkes tarafından erişilebilen ve hem vatandaşların yaşam kalitesini hem de turistlerin deneyim kalitesini artıran destinasyon olarak tanımlamaktadır. Artırılmış gerçeklik ise gerçek dünyadaki çevrenin ve içindekilerin, bilgisayar tarafından üretilen; ses, görüntü, grafik ve GPS verileriyle zenginleştirilerek meydana getirilen canlı veya dolaylı fiziksel görünümüdür.

Çanakkale destinasyonu için öncelikle turizm varlıkları arasında akıllı ulaşım sistem ağının kurulması gerekmektedir. 2018 yılında 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 103. yıldönümüne özel Carousel AVM, Torium AVM, Meydan AVM, Ankara Antares AVM ve Mark Antalya AVM'de kurulan stantlarda artırılmış gerçeklik teknolojisiyle geliştirilen haritalar ziyaretçilerle buluşturulmuştur. Ziyaretçiler telefonlarına yükledikleri "Çanakkale Destanı" uygulaması ile haritalar üç boyutlu hale gelerek 18 Mart Zaferi'ni canlandırılmıştır.

Sanal ekosistemler potansiyel turistler üzerinde seyahat talebi yaratmak amaçlı kullanılabilir. Uygun harita/haritalama uygulamasıyla Çanakkale'de özellikle Truva antik kentinde gezginler tarafından kişiselleştirilmiş bir rota üzerinden ziyaret ve ziyaretin sosyal medya aracılığıyla paylaşılması imkanları yaratılmalıdır. Engelliler için başta Truva antik kenti olmak üzere seçilmiş yerlerde sesli yönlendirmelerin sağlanması gerekmektedir. Tüm örenyerleri, doğal ve kültürel anıtlar, eski ve tarihi yapılar, sivil ve askeri eserler, cami, köprü vb. tüm turistik çekicilikler QR kod teknolojisi kullanılarak

tanıtılmalıdır. Mekâna gelen ziyaretçilerin bu QR kodu okutarak ihtiyaç duyduğu her türlü görsel, işitsel ve yazılı bilgiye erişebilmelidir.

Müze ve anıtlar anlamında önemli turizm değerleri olan Çanakkale’de bu değerler dijital ortama aktarılmalıdır. Troya müzesindeki eserler üç boyutlu hazırlanmalı ve arttırılmış gerçeklik ile turistlere sunulmalıdır. Bunun dışında destinasyondaki önemli değerler *Metaverse* dünyasında inşa edilmeli ve uzaktan deneyimlenebilmesi sağlanmalıdır. Arttırılmış gerçeklik uygulamaları gibi ürüne yönelik talebi ve çekiciliğini arttıracak geliştirme faaliyetleri müzelere etkili erişim imkanlarının arttırılması için önem taşımaktadır.

Dünya’da giderek artan bir trend olan “Dijital Göçebelik” akımı mensuplarını bölgeye çekebilmek için dijital göçebelere uygun mekanların oluşturulması gerekmektedir. Genellikle yayları genç olan, uzaktan çalışmayı benimsemiş, ortalama gelir düzeyi klasik turiste göre yüksek ve harcama gücü fazla olan bu kişiler, gittikleri mekanlarda aradıkları en temel şeyler, sessiz sakin bir ortam, uygun bir iklim ve olmazsa olmaz YÜKSEK HIZDA İNTERNET’tir. Ayrıca yine yeni bir turizm kavramı olan *bussines* ve *leisure* kelimelerinden türetilmiş olan ve iş seyahatleri ile eğlencenin birleştirildiği bir tatil anlayışı olan *bleisure* her geçen gün dünya da artmaktadır. Buna uygun altyapının oluşturulması, yöreye yapılan iş seyahatlerine eğlence paketlerinin eklenmesi ve buna yönelik paketler oluşturulması gerekmektedir.

Günümüz dünyasında hızlı internet ve ona ücretsiz erişim seyahat edenler için hayati öneme sahip olup, seyahat kararlarını etkileyecek nitelikte bir durumdur. Bu sebeple şehirdeki tüm turistik çekiciliklerde ve şehir içinde tüm mekanlar da turistlere yönelik ücretsiz hızlı internet erişimi sağlanmalıdır.

25. Destinasyon Dijital Görünürlüğünü Artırma

Günümüzde dijitalleşmenin yüksek bir hızla uyarlandığı alanlardan birisi müze ve müzeciliktir. Müzeler ile müzecilik içerisinde dijitalleşme, sadece tanıtım ve bilgilendirme açısından kullanılan web sitelerinin ötesinde, fiziksel alanın planlanması, kültürel mirasın teknoloji yoluyla aktarılması, dijital gerçeklik araçları ile ziyaret deneyiminin arttırılmasına kadar birçok hususu kapsamaktadır. Bu kapsamda Çanakkale için ilk akla gelen Troya Müzesi’nin dijitalleşmesinin sağlanması olmaktadır. 2022 Şubat ayında Vikipedi GLAM projesi kapsamında VikiTroya ile Troya Müzesi ve Örenyerindeki hikâyelerin, efsanelerin, koleksiyondan seçili eserlerin Vikipedi’ye aktarılması hedeflenmiştir. İnternet kullanıcıları tarafından bilgi edinilmek amacıyla 310’dan fazla dilde aktif olarak kullanılan, ana kaynakların başında gelen Vikipedi’nin, bilgi edinmenin yanı sıra kullanıcıların seyahat, tatil gibi kararlarını etkileyen ve yön veren bir güce de sahip olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla bu projenin hızlı bir şekilde hayata geçirilmesi ve aynı şekilde Çanakkale’deki diğer turizm değerleri için de benzer projelerin yapılması destinasyonun dijital tanıtımını olumlu etkileyecektir.

Destinasyondaki etkinliklerin hedef pazar ve mevsim özelliklerini gözetererek belli bir takvime bağlı olarak planlanması, etkili biçimde duyurulması ve etkinliklere erişim imkânlarının arttırılması için dijital platformları kullanmak gerekmektedir. Destinasyon için resmi hesaplar alınarak bu resmi hesaplar üzerinden en az iki dilde güncel paylaşımlar yapılmalı ve paylaşımlara yapılan yorumlar takip edilmelidir. 2018 yılında Çin, Avusturalya, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İran, Hindistan ve İtalya’dan gelen dijital içerik üreticilerinin katılımı ile gerçekleştirilen 5 günlük organizasyon süresince Çanakkale’nin farklı turizm noktalarına yönelik ziyaretler gerçekleştirilmiş ve değişik sosyal medya mecralarında yapılan paylaşımlar aracılığıyla Çanakkale ilinin uluslararası düzeyde tanıtımına katkı sağlanmıştır. Benzer projelerin festivaller gibi etkinlikler için de yapılması destinasyonun dijital ortamda tanıtılmasına fayda sağlayacaktır.

Çanakkale’nin bir marka olarak bilinirliğini arttırmak amacıyla dijital pazarlama faaliyetleri tek merkezden yönetilmeli, alternatif dil seçenekleri ile kentteki sportif, sosyal, kültürel ve sanatsal etkinlikler akıllı tanıtımlar yoluyla sunulmalıdır. İçerik yönünden zenginleştirilmiş, yıllık etkinlik takvimine ulaşılabilen dijital platformlar oluşturulmalıdır. Kentin benzersizliği dijital platformlar

aracılığıyla dünyaya duyurulmalıdır. Oluşturulacak bu dijital platform aynı zamanda mobil aplikasyon olarak da yöre ziyaretçilerine çok dilli olarak sunulmalıdır. Bu platform aracılığıyla yöreye ait tüm her şeye tek elden ulaşılabilmelidir. Var olan benzer uygulamalar ve içerikler de bu platformda birleştirilmelidir.

26. Macera ve Sportif Rekreasyon Etkinliklerinde Ürün Geliştirme/Zenginleştirme

Rekreasyon fiziksel, bilişsel, duygusal ve sosyal etmenler içeren ve insanların boş zamanlarında dâhil olmayı seçtiği aktivitelerdir. Milli Park sahası, Çanakkale Boğazı ve Ege Denizi kıyıları da kapsadığından, her iki kıyıda bulunan uygun plajlar rekreasyon faaliyetlerine imkân sağlamaktadır. Sahil şeridi, yerel halk ve ziyaretçiler için kentin en önemli rekreatif alanıdır. Çanakkale’de sahil şeridinde yerel halka ve turistlere yönelik hizmet veren lokantalar ve kafeler bulunmakla birlikte hizmetler çeşitlilik ve kalite açısından yetersiz kalmaktadır. Ayrıca, sahil şeridi yürüyüş ve bisiklet gibi farklı sportif faaliyetlere uygun alanlarla birlikte parklar, oyun bahçeleri, dinlenme ve manzara seyir alanları içermektedir. Ancak bu alanların halkın ve ziyaretçilerin kullanımını arttıracak ve şehirde daha çok vakit geçirmelerini sağlayacak şekilde yeniden düzenlenmesi gereklidir.

Çanakkale’de yürüme ve bisiklet parkurları belirlenmelidir. Çanakkale’de Karanlık Liman yolunda oluşturulması planlanan bisiklet yolu uluslararası bisiklet yol ağına eklenerek bölge dünyaya tanıtılmalıdır. Bu rotalarda düzenli olarak her yıl uluslararası etkinlikler ve yarışmalar düzenlenmelidir. Dağlık alanlarda ve kıyı şeridinde doğa sporları için (bisiklet, trekking) belirlenen gezi yollarının haritalarının hazırlanması ve sporcular için dinlenme yerleri düzenlenmelidir. Ayrıca çıkarılan daha önceki envanter kullanılarak alanda bilgilendirmeler yapılması (ahşap panolar) gerekmektedir. Doğa yürüyüşü, dağ bisikleti sporları için rotalar belirlenmesi, harita ve kitapçıklarının hazırlanmalı ve tanıtılmalıdır. Tüm bunlar yapırlar engelliler göz önünde bulundurulmalıdır. Turistik rekreasyonel faaliyetler (sportif aktiviteler, doğa gezileri, hobi bahçeleri, binicilik, dağcılık, bisiklet yolları, balık avlama gibi) için kurulması gerekli olan tesisler ile ilgili yerel halkın sunacağı hizmetler ve elde edeceği kazançlar üzerinde çalışmalar yapılmalıdır.

Ayrıca bölgenin sportif faaliyetlerini arttırmak amacıyla uluslararası ralli organizasyonlarından bir tanesi Çanakkale’ye getirilmeli ve gerçekleştirilmesi desteklenmelidir. Yine uluslararası olmak kaydıyla bisiklet ve triatlon yarışları düzenlenmelidir. Yıllardır başarı ile uygulanan ve dünyanın her yerinden her yıl 100’lerce sporcuyu çeken AVRASYA maratonunun bir benzeri yeni yapılan 18 Mart Çanakkale köprüsü üzerinde TRUVA maratonu adıyla düzenlenmelidir. Yine kıtalara arası köprü altından yapılacak yüzme yarışları bölgeye olan ilgi ve alakayı arttıracaktır. Bu konuda benzer bir yarışma “Kıtalararası Barış” sloganıyla Midilli – Çanakkale arası yüzme yarışları vb. faaliyetler düzenlenebilir.

Denize odaklı turizm ürünleri denilince akla ilk gelen su sporları ve dalıştır. Deniz üstünde veya altında gerçekleştirilen çeşitli su sporları branşlarının yeniden yapılandırılarak turizm ve eğlence amacıyla geniş bir yaş aralığının hizmetine sunulduğu ticari faaliyetler denize odaklı ürünlerdir. Çanakkale yaklaşık 650 km deniz kıyısı olan bir ilimiz olduğundan dolayı denize odaklı ürünler ile ilgili büyük bir potansiyele sahiptir. Gökçeada, Lapseki, Gelibolu, Ayvacık gibi ilçelerde hali hazırda sörf turizmi yapılmaktadır. Gökçeada sörf turizmi için gelişime en uygun yerlerden biridir. Gökçeada sörf turizminde önümüzdeki yıllar için İzmir Alaçatı’ dan sonra en favori yer olma yolundadır. Bozcaada Habbela Köyü ve Çayır Mevkiinde resmi olarak turizm amaçlı su üstü sporları yapılmaktadır. Ayrıca 300 günden fazla rüzgârlı bir iklime sahip olması sebebiyle bölgede uçurtma sörfü (*kitesurfing*) yapımı geliştirilmeli ve desteklenmelidir.

27. Küresel Ornitoloji Merkezi Hamlesi

Troya Tarihi Milli Parkı sınırları içinde bulunan Menderes Deltası önemli su kuşlarını barındırmakta ve kuşların gözlenebileceği bir ortam oluşturmaktadır. Kuş gözlemciliğine elverişli yerlerden bir diğeri

olan Lapseki ilçesinde bulunan Çardak Lagünü gerek barındırdığı kuş türleri açısından gerekse konum özellikleri nedeniyle kuş gözlemciliği açısından önemli üstünlüklere sahiptir. Gelibolu ilçesinde bulunan Kavak Deltası uluslararası göstergelere göre kuş türleri ve sayısı bakımından önemli kuş alanı olarak belirlenmiş ve söz konusu alanda 130 kuş türü tespit edilmiştir. Gökçeada'da bulunan Tuz Gölü, Araplar Boğazı/Skamender Vadisi, Kumkale Sazlığı ve Hoyrat Gölü gibi yerler Çanakkale'de farklı kuş türlerinin gözlemlenebileceği alanlar arasında yer almaktadır. Bu alanlarda kuş gözlemi yapılacak yerlerin belirlenmesi, kuş gözlem evlerinin yapılması, hangi kuş türünün hangi zamanlarda gözlemlenebileceği ile ilgili çalışmaların yapılması gerekmektedir.

Ülkemizi kuşlar açısından en değerli kılan unsurlardan birisi de Dünya'nın en önemli kuş göç yolları üzerinde bulunmasıdır. Özellikle Afrika-Avrupa arası her ilkbahar ve sonbaharda milyonlarca kuş ülkemiz üzerinden geçerek üreme bölgeleri ile kışlama bölgeleri arasında yer değiştirir. Süzülerek göç etmeyi tercih eden leylek, şahin, kartal gibi büyük kuşlar için İstanbul ve Çanakkale Boğazları ile Hatay Belen Geçidi ve Artvin Çoruh Vadisi eşsiz bir konumdadır. Kuş gözlem platformu eBird kayıtlarında Türkiye'de kuş gözlem sayıları verilmektedir. Çanakkale 265 kuş gözlem türüyle 2020 yılında Türkiye'de beşinci en fazla kuş gözleminin olduğu il olmuştur. Çanakkale Avrupa Asya ve Afrika kıtaları arasındaki kuş göç yolları üzerinde yer almaktadır. Gelibolu ilçesinde bulunan Kavak Deltası uluslararası göstergelere göre kuş türleri ve sayısı bakımından önemli kuş alanı olarak belirlenmiş ve söz konusu alanda 130 kuş türü tespit edilmiştir.

28. Festival ve Etkinlik Zenginleştirme

Ulusal kurtuluş mücadelesinin en önemli simgelerinden biri olan, bir kahramanlık destanının yazıldığı Çanakkale her yıl ulusal ve uluslararası üst düzey temsilciler, yerli ve yabancı konuklar, basın ve yayın organları gibi birçok katılımcının iştiraki ile gerçekleşen 18 Mart Şehitleri Anma Günü ve Çanakkale Deniz Zaferi'nin Yıldönümü Etkinliklerine ev sahipliği yapmaktadır. Avustralya, Yeni Zelanda, Birleşik Krallık ve Fransa tarafından Türkiye'nin ev sahipliğinde Çanakkale'de düzenlenen bir anma etkinliği olan Anzak Günü Törenleri, her yıl Nisan ayının 24. ve 25. günlerinde gerçekleştirilmektedir.

Ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen anma günü etkinlikleri; geleneksel hale gelmiş festival ve şenlikleri, farklı spor dallarına yönelik organizasyon ve yarışmalar ile Çanakkale; destinasyon seçimini etkileyen faktörler arasında yer alan etkinlik turizmi açısından geniş bir yelpazeye sahiptir. Kıyılarda doğal güzellik ve özelliklerinin yanı sıra, kültürel özelliklerimizin ortaya konulması için geleneklerin, folklorun, ulusal müziklerin, yemeklerin, kıyafetlerin tanıtılması için uluslararası festivallerin yapılması önemli bir fırsattır.

Çanakkale yıl içinde birçok türde festival, şenlik, fuar ve etkinliklere ev sahipliği yapmaktadır. Ternationla Troya Drop Folk Dance & Music Festival, Bozcaada Caz Festivali, Uluslararası Troya Yetişkin Halk Dansları Festivali, Çanakkale Uluslararası Koro Festivali gibi dans ve müzik alanında yapılan festivallerden birkaçıdır. Kentte yapılan festivalleri; İda (Kazdağı) Kültür ve Sanat Etkinlikleri, Uluslararası Gelibolu Altın Sardalya Kültür ve Sanat Festivali, Bozcaada Kültür Sanat ve Bağbozumu Festivali, Bozcaada Uluslararası Ekolojik Belgesel Film Festivali gibi kültür sanattan, doğa temasına kadar birçok alanda çeşitlendirmek mümkün olmaktadır. Uluslararası Çanakkale Troia Festivali ise Çanakkale'de 1963'ten itibaren her yıl düzenli olarak organize edilen bir festivaldir. Ancak festivallere katılım oranları düşüktür. Yapılan festivallerin ulusal ve uluslararası mecralarda tanıtımının yapılarak katılımların artırılması gerekmektedir. Dünyanın ilk güzellik yarışması kabul edilen yarışmaya ev sahipliği yapmış olan Çanakkale için Dünya çapında bir güzellik yarışması tertip edilmeli ve küresel bir marka haline getirilmelidir. Bu yarışma sayesinde yapılacak tanıtım ve organizasyonlar ile bölgeye olan ilgi artırılmalıdır.

29. Herkes İçin Turizm Destinasyon Düzenlemeleri

Ülkemizde ve dünyada yaşanan gelişmelere paralel olarak önceleri evlerine kapalı olarak yaşamak zorunda olan engelli bireylerin yapılan düzenlemeler sonucunda günümüzde sosyal hayata aktif bir şekilde katılabilmektedir. Özü itibariyle “sosyal bir faaliyet” olan turizm hareketlerine de engelli bireylerin tıpkı diğerleri gibi sorunsuz bir şekilde katılmaları için yapılan çalışmalar her geçen gün hız kazanmaktadır. Bu sayede “turizmde erişilebilirlik - herkes için turizm” kavramları her geçen gün daha önem arz etmektedir. Temelde insan olma sebebiyle herhangi bir fiziksel, ruhsal, maddi ve manevi bir engeli olsa bile bütün insanların gezme, görme, eğlenme ve dinlenme gibi faaliyetlere katılabilmelerini hedefleyen turizm çeşidi erişilebilir turizm olarak tanımlanmaktadır.

Bu tür faaliyetlerin düzenlenebilmesi için birçok uluslararası kuruluş tarafından değişik açılarla hazırlanmış ve uygulanması zorunlu olan altyapı kriterleri geliştirilmiştir. Bunun en bilineni Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) tarafından geliştirilmiş ve ortaya konulmuş olan şartlardır. Bu şartlara göre yapılan değerlendirmelerde Avrupa da 7 şehir “erişilebilir şehir” unvanı almaya hak kazanmıştır. Benzer bir kriterler Küresel Sürdürülebilir Turizm Konseyi (GSTC) tarafından da “Destinasyonlar için önerilen performans kriterleri” adlı belgede “Herkes için erişim” başlığında dile getirilmektedir.

Yukarıdaki tüm bu bilgiler ışığında bölgeyi ziyaret edecek engelliler için özel park alanlarının planlanması, iletişim kurmayı kolaylaştırmak için işaret dilinin bölgede öğreniminin teşvik edilmesi, görme engellilere yönelik özel hazırlanmış alfabe ve kartlar ile iletişim kolaylıklarının sağlanması, yine cadde ve sokaklarda yürüyen engellilerin rahatlıkla yürüyebilecekleri şekilde düzenlenmesi ve işaretlenmesi turistik çekim merkezlerine yapılacak ziyaretlerde merdiven gibi engelleri aşmak için yatay hareketli mimarinin tercih edilmesi ya da engelli asansörleri ile ulaşımın sağlanması, toplu taşımada engelli bireylerin kullanımına yönelik iyileştirmelerin gerçekleştirilmesi ve konaklama tesislerinde engelli ziyaretçilerin kullanımına imkân veren düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bunlara ilaveten bölge de bulunan restoran ve eğlence merkezlerinde belli sayıda masaların engellilere hizmet verebilecek şekilde tasarlanması, braille alfabesi ile düzenlenmiş menülerin bulundurulması, ayrıca destinasyonda ihtiyaç duyabileceği her türlü, ankesörlü telefon, danışma ofisleri ve kayıt kabul masalarının da engellilerin kullanımına uygun dizayn edilmesi gerekmektedir.

Aynı zamanda 3. yaş turizmi dediğimiz ekonomik olarak özgürlüğe sahip olmalarının yanında zamansal olarak da sıkıntısı olmayan emekliler için Çanakkale sessiz sakin yapısı, eşsiz tarihi, kültürel ve doğal yapısı sebebiyle sürekli bir yaşam merkezi konumundadır. Bu sebeple bölgede gerçekleştirilecek her türlü turizm faaliyetlerinde gerek bölgede daimî ikamet edenler gerekse geçici olarak gelenlere yönelik programlar geliştirilmelidir.

30. Turizm İnsan Gücünün Geliştirilmesi

Hizmet sektörünün bir alt kolu olan turizm sektörü taşıdığı özellikler itibariyle emek-yoğun bir sektör niteliğindedir. Bu sebeple yetişmiş işgücü ve sektörde çalışanların nitelikleri bölgede verilen hizmetin kalitesini doğrudan etkilemektedir. Bu sebeple bölgede geliştirilmesi planlanan her türlü turizm faaliyeti nitelikli işgücünün kullanılması zorunlu kılmaktadır. Covid-19 sürecinde dünyada ve ülkemizde yaşananlar turizm sektörünü de olumsuz bir şekilde etkilemiş ve yetişmiş birçok nitelikli işgücünün başka sektörlere geçmesine sebep olmuştur. Bu yüzden bölgede oluşturulacak turizm hareketliliğinde ihtiyaç duyulacak işgücünün hızlı bir şekilde temini ve var olan potansiyelin de Çanakkale’ye yönlendirilmesinin sağlanması için birtakım tedbirler alınması gerekmektedir. Öncelikle mevsimsellik arz eden turizm faaliyetlerini 12 aya yayılması bu hareketliliğin oluşumu için önemlidir. Öte yandan ülkemizin içinde bulunduğu işsizlik sorunu da göz önüne alındığında eğitilmesi durumunda çalışmaya hazır ve kolaylıkla istihdam edilebilecek genç nüfusun varlığı bu alanda en büyük avantajımızdır. Bu konuda bakanlık, milli eğitim bakanlığı, üniversiteler gibi kurumların iş birliği ile oluşturulacak bir programla bölgenin ihtiyaç duyduğu kat hizmetleri, resepsiyon ve garson gibi işgüçlerine yönelik

hızlandırılmış eğitim programları devreye alınmalıdır. Bölgede oluşacak her türlü işgücü ihtiyacı için bölgedeki Turizm Meslek Liseleri ve Üniversitenin turizm bölümleri ile mesleki alanların geliştirilmesi, kalitenin artırılması ve sektör ve yöre halkının bilinçlendirilmesi konularında iş birliği çalışmaları yapılmalıdır. Oluşturulacak bu iş birliği programı çerçevesince hizmet kalitesini arttırmaya yönelik Çanakkale ve bölgesi ile ilgili oryantasyon eğitimleri, halkla ilişkiler, iletişim, mesleki gelişim kursları ve yabancı dil eğitimleri gibi eğitimler düzenlenmelidir. Ayrıca turizm sektöründe çalışanların çalıştıkları bölgeyi tercih etme nedenleri arasında ödenecek ücretin yanında kendisine tanınan diğer imkanlar olup, bunların başında bölgede kendisine sunulan lojman, konaklama ve yeme-içme imkanlarıdır. Bu sebeple bölgenin var olan lojman imkanları iyileştirilmeli ve asgari yaşam koşullarının sağlandığı modern lojmanlar inşa edilerek bölge çalışanlarının hizmetine sunulmalıdır.

31. Ziyaretçi Başına Elde Edilen Gelirin Artırılması

Bölgedeki ziyaretçi başına elde edilen gelirin artırılması için bölgenin turistik çekicilikleri belirlenerek bunlar turistik ürün haline getirilmelidir. Bölgenin var olan coğrafi işaretli ürünlerinin yanında yenileri alınarak bölge ürünlerinin üretimi garanti altına alınmalı ve bölge ziyaretçilerine satışı gerçekleştirilmelidir. Ayrıca bölgede oluşturulacak çeşitli gastronomik, bisiklet ve kültürel rotalar sayesinde bölgeye gelen ziyaretçilerin bölgede kalış süreleri uzatılmalıdır. Ayrıca mevcut konaklama tesislerinin niteliklerinin iyileştirilerek ve yeni yapılacakların da sıkı bir denetlemesi sonucunda nitelikli konaklama imkânı sağlanmalıdır. Bu sayede bölgeye “nitelikli turist” akımı sağlanmalıdır. Özellikle tarihi geçmiş olan ANZAK ülkeleri ile oluşturulacak iş birliği çalışmaları sayesinde mevcutta sadece belli bir zamana sıkışmış bir ziyaretçi akımı daha genele yayılmalıdır.

Ayrıca turistlere yönelik “Şehir Card” ile bölgede bulunan tüm turistik imkanlardan turistlerin indirimli faydalanması sağlanmalıdır. Örneğin, satın alınacak bu kart ile müzelere ücretsiz ziyaretlerin yanında, bölgede bulunan restoran ve konaklama tesislerinde ve alışveriş merkezlerinde indirimler sağlamalıdır. Bu kart fiziksel olarak satılabileceği gibi geliştirilecek bir uygulama (aplikasyon) sayesinde cep telefonu kullanarak QR kod ve/veya NFC (*Near Field Communication* - Yakın Alan İletişimi) ile kullanımı sağlanmalıdır.

Yeni devreye giren 1915 Çanakkale Köprüsü ile birlikte işletmeye alınan yeni otoyollar sayesinde 2.5 saate düşen İstanbul’a olan coğrafi yakınlık Çanakkale lehine oluşacak şekilde turların düzenlenmesi sağlanmalıdır. Bu sebeple İstanbul’a turist getiren tur operatörleri ve tur düzenleyen acenteler ile iş birliğine girilerek, İstanbul’a gelen turistlere bölge tur satışları teşvik edilmelidir. İstanbul Havalimanının bir hub olması özelliğinden yararlanılarak aktarma esnasında günübirlik düzenlenebilecek turlar kapsamında bölge değerlendirilmelidir. Havaalanında Çanakkale satışı ve tanıtımı yapılabilir.

32. Çanakkale Destinasyon Markasının Geliştirilmesi

Çanakkale markalaşma ile ilgili halihazırda yürüyen bir adet proje bulunmaktadır. Çanakkale Destinasyon Yönetimiyle Markalaşıyor Projesi, Çanakkale'nin bir turizm destinasyonu olarak dünya çapında örnek bir merkez haline gelmesi hedefine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda, proje kapsamında hayata geçirilecek faaliyetlerle, ildeki turizm ve tanıtım altyapısına yönelik eksiklerin ve fırsatların ortaya çıkarılması, Çanakkale'nin bir marka kent olarak tanıtılmasını sağlamak için, Çanakkale algısının belirlenmesi, Çanakkale turizminin değer zincirindeki eksiklerin tespit edilmesi ve ideal değer zincirine ulaşmak amacıyla hayata geçirilmeye başlamıştır. Projenin çıktıları arasında görsel ve işitsel logo, belirlenen temanın farklı alanlara uygulanması örnekleri (billboard, afiş, broşür, çanta, magnet, hediyelik), Çanakkale tanıtımının yapıldığı turist bilgilendirme merkezi olarak da faaliyet gösteren ve Çanakkale'ye ilişkin ürünlerin satıldığı Çanakkale Store'un oluşturulması, tanıtıma yönelik *influencer* ziyaretlerinin gerçekleştirilmesi bulunmaktadır. Çanakkale Store içerisinde satılan yerel ürünlere “Çanakkale’de Üretilmiştir” etiketinin yapılması, kentin marka değeri ve bilinirliğinin güçlendirilmesi açısından önem taşımaktadır.

Çanakkale denilince akla gelen markalaşmış turizm değerleri Şehitlik Anıtı, Troya Antik Kenti, Troya Atı, Aynalı Çarşı ve Bozcaada Plajları'dır. Ulusal anlamda Çanakkale 'Şehitler Diyarı' olarak bilinmektedir. Adaların bağ kimliğinin korunması için bağların yabancı çeşitlerden ziyade mahalli çeşitlerle zenginleştirilmesinin teşvik edilmesi, bağcılığın geleceği ve adaların turizm potansiyelinin ve marka değerinin artırılması açısından önem taşımaktadır. Çanakkale, kentin özgün değerleri ve özgün ürünlerini konu eden en az bir veya birkaç uluslararası festival markası yaratmalıdır. Bunun yanında film platoları, sinema, gastronomi ve şarap gibi temalarda uluslararası ve gezici nitelikteki marka değeri olan festivallerin Türkiye ayaklarında da Çanakkale'nin ev sahipliği yapması gerekmektedir.

33. Entegrasyonu Sağlayacak Etkili Turizm Yönetimi

Çanakkale, diğer tüm başarılı destinasyonlarda örneği görüldüğü gibi, destinasyonun turizm yönetim ve pazarlamasında paydaş katılımlı bir karar alma mekanizması ile başarıya ulaşabilecektir. Bu kapsamda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın stratejik kararlarına uygun ve TGA'nın politika hedeflerinden biri olan İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları kurulmuştur. Bu anlamda Çanakkale için Çanakkale Turizm Yol Haritası'nda ortaya konan politika önceliklerine uygun adımların koordinasyonu için, kurulun etkili ve katılımcı esasa göre göre çalışması önem arz etmektedir.



İsmet İnönü Bulvarı No: 32
06100 Emek, Ankara



Esentepe Mahallesi Büyükdere Cad.
No: 127 Astoria AVM B Blok Kat: 4
34394 Şişli, İstanbul